

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZDRAVSTVA I SOCIJALNE SKRBI**

**NACRT KONAČNOGA PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O SOCIJALNOJ SKRBI**

Zagreb, lipanj 2007.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SOCIJALNOJ SKRBI

Članak 1.

U Zakonu o socijalnoj skrbi ("Narodne novine" br.73/97., 27/01., 59/01., 82/01., 103/03. i 44/06.) u članku 11. stavku 1. riječi: "trajno nastanjenje" zamjenjuju se riječima: "stalni boravak", a u stavku 2. riječi: "trajnim nastanjenjem" zamjenjuju se riječima: "stalnim boravkom".

Članak 2.

Članak 12. mijenja se i glasi:

„Ovim Zakonom propisuju se prava na: stalnu pomoć, pomoć za podmirenje troškova stanovanja, doplatka za pomoć i njegu, pomoć i njegu u kući, osobnu invalidninu, naknadu do zaposlenja, skrb izvan vlastite obitelji i status roditelja njegovatelja.“

Članak 3.

Iza članka 12. podnaslovi: „1. Savjetovanje“ i „2. Pomaganje u prevladavanju posebnih teškoća“ te članci 13. i 14. brišu se.

Članak 4.

Podnaslov: „3. Pomoć za uzdržavanje“ i članak 15. mijenjaju se i glase:

„1. Stalna pomoć

Članak 15.

(1) Pravo na stalnu pomoć priznaje se samcu ili obitelji koji nemaju sredstava za uzdržavanje u visini utvrđenoj u članku 16. ovoga Zakona, a nisu ih u mogućnosti ostvariti svojim radom ili prihodima od imovine ili na drugi način.“

Članak 5.

U članku 16. stavci 4., 5. i 6. mijenjaju se i glase:

„(4) Visina stalne pomoći uvećava se za iznos troškova smještaja u učeničkom domu ako je član obitelji, polaznik srednje škole i smješten u učeničkom domu.

(5) Pravo na stalnu pomoć priznaje se obitelji za člana - polaznika srednje škole smještenoga u učeničkom domu u visini troškova smještaja, pod uvjetom:

- da prosječni mjesečni prihod po članu obitelji, tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva, ne prelazi ili je jednak iznosu od 150% osnovice iz stavka 1. ovoga članka,

- ako se radi o djetetu samohranoga roditelja čiji prosječni mjesečni prihod po članu obitelji, tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva, ne prelazi ili je jednak iznosu od 200% osnovice iz stavka 1. ovoga članka,

- ako se radi o djetetu pod skrbništvom čiji vlastiti prihod ne prelazi ili je jednak iznosu od 250% osnovice iz stavka 1. ovoga članka.

(6) Iznimno, polazniku srednje škole, smještenom u učeničkom domu, koji zbog tjelesnoga ili mentalnoga oštećenja pohađa školu po posebnome programu izvan mjesta prebivališta priznaje se pravo na stalnu pomoć, neovisno o njegovim prihodima ili prihodima njegove obitelji.“.

Članak 6.

U članku 18., 19., 21., 26., 27., 28., 29., 30., 31., 32. i 33. riječi:“pomoć za uzdržavanje“ zamjenjuju se riječima:“stalna pomoć“ u odgovarajućem padežu.

Članak 7.

Iza članka 33. u podnaslovu:“4. Pomoć za podmirenje troškova stanovanja“ brojka „4.“ zamjenjuje se brojkom “2.“.

Članak 8.

Iza članka 39. podnaslov:„5. Jednokratna pomoć“ i članci 40., 41. i 42. brišu se.

Članak 9.

Iza članka 42. u podnaslovu:“6. Doplatak za pomoć i njegu“ brojka „6.“ zamjenjuje se brojkom“3.“.

Članak 10.

U članku 46. stavku 3. riječ:„privremenih“ briše se.

Članak 11.

Iza članka 49. u podnaslovu:“7. Pomoć i njega u kući“ brojka „7.“ zamjenjuje se brojkom“4.“.

Članak 12.

Iza članka 52. dodaje se članak 52.a koji glasi:

„Članak 52.a

(1) Pomoć i njega u kući može se odobriti tjelesno ili mentalno oštećenoj osobi i psihički bolesnoj odrasloj osobi pružanjem usluga psihosocijalne rehabilitacije koja se osigurava kao stručna pomoć u obitelji (patronaža) u obliku i na način koji odgovara dobi korisnika, te vrsti i stupnju tjelesnoga ili mentalnoga oštećenja, odnosno vrsti i težini psihičke bolesti.

(2) Pomoć i njega u kući koja se osigurava pružanjem usluga psihosocijalne rehabilitacije (patronaža) može se ostvariti neovisno o uvjetima propisanim člankom 50. stavkom 1. podstavcima 1., 2. i 3. i člankom 53. stavkom 2. ovoga Zakona.

(3) Pomoć iz stavka 1. ovoga članka može se odrediti u trajanju do 5 sati tjedno.

(4) Uslugu iz stavka 1. ovoga članka pružaju domovi socijalne skrbi za tjelesno ili mentalno oštećene osobe i psihički bolesne odrasle osobe i pravne osobe koji obavljaju

djelatnost socijalne skrbi sukladno članku 105. ovoga Zakona, a uslugu iz stavka 1. ovoga članka mogu pružati i centri za socijalnu skrb.“

Članak 13.

U članku 53. stavku 1. riječi:“skraćeno radno vrijeme“ zamjenjuju se riječima:„rad s polovicom punog radnog vremena radi njege djeteta s težim smetnjama u razvoju.“

Članak 14.

Iza članka 54. u podnaslovu:“8. Osobna invalidnina“ brojka „8.“ zamjenjuje se brojkom“5.“

Članak 15.

U članku 56. riječi:“pomoć za uzdržavanje“ zamjenjuju se riječima:“stalna pomoć“ u odgovarajućem padežu.

Članak 16.

Članak 59. mijenja se i glasi:

„Postojanje vrste, stupnja i težine tjelesnoga ili mentalnoga oštećenja, vrste i težine psihičke bolesti, trajne ili privremene promjene u zdravstvenom stanju, potpune nesposobnosti za rad, prijeke potrebe stalne ili privremene pomoći i njege druge osobe i njezin opseg, postojanje sposobnosti osposobljavanja za samozbrinjavanje, postojanje sposobnosti osposobljavanja za samostalan rad i postojanje potrebe individualnog rada u provođenju psihosocijalne rehabilitacije, iz članka 25., 43., 50., 55., 66.a, 71.a, 71.b i 77.a ovoga Zakona, propisuje ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.“

Članak 17.

Iza članka 59. podnaslov:“9. Osposobljavanje za samostalan život i rad“ mijenja se i glasi:„6. Pravo na naknadu do zaposlenja“.

Članak 18.

Iza članka 59. dodaje se članak 59.a koji glasi:

„Članak 59.a

(1) Pravo na naknadu do zaposlenja ima tjelesno ili mentalno oštećena ili psihički bolesna osoba kojoj je tjelesno ili mentalno oštećenje ili psihička bolest utvrđena sukladno odredbama članka 59. i 147. ovoga Zakona, nakon završetka osnovnoškolskog, srednjoškolskog ili visokoškolskog obrazovanja, a najranije s navršениh 15 godina života.

(2) Odluku o priznavanju prava na naknadu do zaposlenja donosi mjesno nadležan centar za socijalnu skrb.

(3) Naknada do zaposlenja koju na temelju svoje odluke, u mjesečnim iznosima isplaćuje nadležan centar za socijalnu skrb, tereti sredstva državnoga proračuna na poziciji Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.

(4) Visina naknade do zaposlenja iznosi 70% od osnovice iz članka 16. ovoga Zakona.

(5) Pravo na naknadu do zaposlenja iz stavka 1. ovoga članka prestaje zaposlenjem korisnika, a pravo se može ponovno priznati ako zaposlenje prestane neovisno o volji korisnika i on ne ostvaruje naknadu za vrijeme nezaposlenosti prema drugim propisima.

(6) Korisnik koji ostvaruje naknadu iz stavka 1. ovoga članka ne može istodobno ostvariti doplatak za pomoć i njegu iz članka 43. ovoga Zakona.“.

Članak 19.

Članak 60. briše se.

Članak 20.

Iznad članka 61. u podnaslovu:“10. Skrb izvan vlastite obitelji“ brojka „10.“ zamjenjuje se brojkom “7.“, a članak 61. mijenja se i glasi:

„(1) Skrb izvan vlastite obitelji obuhvaća:

- sve oblike smještaja i boravka u domu socijalne skrbi ili drugoj pravnoj osobi koja obavlja djelatnost socijalne skrbi sukladno članku 105. ovoga Zakona, obiteljskom domu, udomiteljskoj obitelji i organiziranom stanovanju,
- pomoć za osobne potrebe za korisnike stalnoga smještaja,
- jednokratni dodatak za slučaj smrti korisnika stalnoga smještaja,
- pomoć pri uključivanju djeteta i mlađe punoljetne osobe s tjelesnim ili mentalnim oštećenjem u programe redovnih predškolskih ili školskih ustanova (integracija),
- osposobljavanje za samostalan rad ili samozbrinjavanje (prijevoz i smještaj),
- financijsku potporu studentima – korisnicima skrbi izvan vlastite obitelji kojima je prestao stalni smještaj.“.

Članak 21.

U članku 62. stavku 1. riječi:„Socijalna skrb izvan vlastite obitelji ostvaruje“ zamjenjuju se riječima:“Smještaj ili boravak ostvaruju“, u podstavku 5. riječi:“boravak i „ zamjenjuju se riječju:“boravak,“ te se iza podstavka 5. dodaje novi podstavak 6. koji glasi:„- povremeni boravak i“.

Dosadašnji podstavak 6. postaje podstavak 7.

Članak 22.

Iza članka 63. dodaju se članci 63.a i 63.b koji glase:

„Članak 63.a

(1) Korisniku stalnog i privremenog smještaja može se odobriti pomoć za osobne potrebe mjesečno, u visini 20% iznosa osnovice iz članka 16. ovoga Zakona, ako vlastitim prihodima ili imovinom ne može osigurati taj iznos.

(2) Pomoć iz stavka 1. ovoga članka neće se odobriti korisniku koji zbog svoga psihofizičkog stanja nema osobne potrebe koje se po svojoj prirodi podmiruju tom pomoći.

(3) Ovlaštena osoba može iznimno raspolagati novčanim sredstvima pomoći iz stavka 1. ovoga članka za osobne potrebe korisnika stalnog smještaja koji nije u mogućnosti njima raspolagati.

Članak 63.b

Za slučaj smrti korisnika stalnoga smještaja koji nema zakonskoga ili ugovornoga obveznika uzdržavanja može se pružatelju usluga stalnoga smještaja odobriti jednokratni dodatak za osnovne pogrebne troškove iz članka 77.g stavka 6. Zakona o socijalnoj skrbi.“.

Članak 23.

Članak 65. mijenja se i glasi:

„ (1) Cjelodnevni boravak je boravak dulji od 8 sati, u sklopu kojega se osigurava zadovoljavanje životnih potreba: boravak, prehrana, održavanje osobne higijene, briga o zdravlju, čuvanje, odgoj i obrazovanje, njega, radne aktivnosti, psihosocijalna rehabilitacija, korištenje slobodnog vremena, organiziranje prijevoza i druge potrebe ovisno o vrsti korisnika.

(2) Poludnevnim boravkom smatra se boravak u trajanju od 4 do 8 sati dnevno, u kojem vremenu se osigurava pružanje usluga iz stavka 1. ovoga članka.

(3) U sklopu povremenog boravka osiguravaju se tjelesno ili mentalno oštećenoj osobi usluge psihosocijalne rehabilitacije.

(4) Povremenim boravkom smatra se boravak u trajanju od najviše 12 sati tjedno.

(5) Rješenje o ostvarivanju skrbi izvan vlastite obitelji u obliku povremenog boravka donosi centar za socijalnu skrb uz prethodno pribavljeno mišljenje tijela vještačenja o potrebi individualnoga rada u provođenju psihosocijalne rehabilitacije i ocjene pružatelja usluga o trajanju i učestalosti povremenoga boravka.

(6) Uslugu iz stavka 3. ovoga članka osiguravaju domovi socijalne skrbi za tjelesno ili mentalno oštećene osobe i pravne osobe koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi sukladno odredbama članka 105. stavka 1. i 2. ovoga Zakona.“.

Članak 24.

Iza članka 66. dodaje se članak 66.a koji glasi:

„Članak 66.a

(1) Djetetu ili mlađoj punoljetnoj osobi s tjelesnim ili mentalnim oštećenjem priznaje se pravo na skrb izvan vlastite obitelji u obliku pomoći pri uključivanju u programe redovnih predškolskih ili školskih ustanova.

(2) Pravo iz stavka 1. ovoga članka osigurava se korisniku pružanjem stručne podrške odgajateljima, učiteljima i nastavnicima u redovnim predškolskim i školskim ustanovama.

(3) Uslugu iz stavka 1. ovoga članka pružaju domovi socijalne skrbi za tjelesno ili mentalno oštećene osobe i pravne osobe iz članka 105. ovoga Zakona.

(4) Pravo iz stavka 1. ovoga članka ne može ostvariti korisnik koji ostvaruje pravo na skrb izvan vlastite obitelji kao smještaj ili boravak u domu socijalne skrbi i pravnoj osobi iz članka 105. ovoga Zakona.

(5) Rješenje o priznavanju prava iz stavka 1. ovoga članka donosi centar za socijalnu skrb na temelju prethodno pribavljenoga mišljenja predškolske ili školske ustanove i ocjene pružatelja usluge o trajanju i učestalosti pružanja usluge.“.

Članak 25.

U članku 68. u stavku 3. briše se točka i dodaju riječi:“ i žrtvama trgovanja ljudima.“.

Članak 26.

Iza članka 71. dodaju se članci 71.a i 71.b koji glase:

„Članak 71.a

(1) Skrb izvan vlastite obitelji priznaje se tjelesno ili mentalno oštećenoj i psihički bolesnoj odrasloj osobi ako joj je, radi provođenja osposobljavanja za samostalan rad potrebno osigurati stalni smještaj.

(2) Pod osposobljavanjem za samostalan rad podrazumijeva se srednjoškolsko obrazovanje po posebnome programu.

(3) Rješenje o pravu na skrb izvan vlastite obitelji donosi centar za socijalnu skrb na temelju nalaza i mišljenja tijela vještačenja, a u skladu s mišljenjem tima za profesionalno usmjeravanje nadležne službe Hrvatskoga zavoda za zapošljavanje prema mjestu prebivališta.

(4) Skrb izvan vlastite obitelji priznaje se tjelesno ili mentalno oštećenoj i psihički bolesnoj osobi ako se s obzirom na vrstu, stupanj i težinu oštećenja, odnosno s obzirom na vrstu i težinu psihičke bolesti, na temelju posebnih rehabilitacijskih programa, može osposobiti za samozbrinjavanje.

(5) Rješenje o pravu iz stavka 1. i 4. ovoga članka, na temelju nalaza i mišljenja tijela vještačenja donosi centar za socijalnu skrb.

Članak 71.b

(1) Tjelesno ili mentalno oštećena osoba ili psihički bolesna osoba koja pohađa nastavu radi stjecanja srednjoškolskoga obrazovanja po posebnome programu ili osposobljavanja za samozbrinjavanje izvan mjesta svoga prebivališta, a ne postoji potreba skrbi izvan vlastite obitelji u okviru smještaja, ima pravo na novčanu pomoć za pokriće troškova prijevoza.

(2) Rješenje o pravu na novčanu pomoć za pokriće troškova prijevoza donosi centar za socijalnu skrb.

(3) Novčana pomoć za pokriće troškova prijevoza obuhvaća troškove prijevoza u odlasku i povratku.

(4) Novčana pomoć za pokriće troškova prijevoza priznaje se po najnižoj cijeni za redovita prijevozna sredstva javnoga prometa za najkraću relaciju, a ako korisnik upotrebljava osobno vozilo, novčana pomoć za troškove prijevoza pripada mu u visini cijene vozne karte javnoga prijevoznog sredstva.“.

Članak 27.

U članku 74. dodaje se stavak 3. koji glasi:

„Privremeni smještaj osigurava se dok traje potreba djeci i odraslim osobama – žrtvama obiteljskog nasilja i žrtvama trgovanja ljudima.“.

Članak 28.

U članku 75. iza stavka 4. dodaje se stavak 5. koji glasi:

„(5) Iznimno, odrasla osoba iz članka 71. ovoga Zakona i odrasla osoba i dijete – žrtva obiteljskog nasilja i žrtva trgovanja ljudima, mogu biti smješteni na temelju ugovora o smještaju u dom socijalne skrbi čiji osnivač nije Republika Hrvatska, kod pravne osobe iz članka 105. ovoga Zakona i obiteljski dom koji je pribavio rješenje o ispunjavanju uvjeta za pružanje skrbi izvan vlastite obitelji navedenim korisnicima.“.

Članak 29.

Iza članka 75. dodaje se članak 75.a koji glasi:

„Članak 75.a

(1) Korisniku stalnoga smještaja koji upiše studij kao redovan student, centar za socijalnu skrb priznaje pravo na mjesečnu financijsku potporu u visini četverostrukog iznosa osnovice iz članka 16. ovoga Zakona.

(2) Danom pravomoćnosti rješenja o priznavanju prava na financijsku potporu, korisniku prestaje pravo na stalni smještaj.

(3) Pravo na financijsku potporu traje do završetka redovnoga studiranja u skladu s programom studija koji pohađa.

(4) Korisniku se može odobriti financijska potpora i tijekom ponavljanja godine u slučaju bolesti ili drugoga opravdanoga razloga, uz suglasnost ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.

(5) Korisnik je obavezan dostaviti dokaz o upisanoj godini najkasnije do 31. listopada svake godine dok traje studiranje te izvijestiti centar za socijalnu skrb o završetku studiranja.“.

Članak 30.

U članku 77. dodaje se stavak 2. koji glasi:

„Centar za socijalnu skrb koji je donio rješenje o priznavanju prava na skrb izvan vlastite obitelji maloljetnoj osobi u obliku smještaja, obavezan je brinuti da se ostvare uvjeti za što brži povratak maloljetne osobe u vlastitu obitelj ili za njezino posvojenje ako je to u najboljem interesu djeteta.“.

Članak 31.

Iza članka 77. podnaslov: “11. Druge pomoći“ zamjenjuje se podnaslovom: “8. Pravo na status roditelja njegovatelja“ i dodaju se članci 77.a, 77.b, 77.c, 77.d i 77.e koji glase:

„Članak 77.a

(1) Pravo na status roditelja njegovatelja priznaje se jednom od roditelja djeteta, kojemu je zbog održavanja kvalitete života potrebno pružanje specifične njege izvođenjem medicinsko-tehničkih zahvata, a za koje je prema preporuci liječnika roditelj osposobljen.

(2) Iznimno, pravo na status roditelja njegovatelja priznaje se jednom od roditelja ako dijete ima težinu oštećenja zbog kojega je u potpunosti nepokretno i uz pomoć ortopedskih pomagala ili kod djeteta postoji više vrsta težih oštećenja, zbog čega je potpuno ovisno o brizi roditelja.

(3) Pravo iz stavka 2. ovoga članka priznaje se jednom od roditelja ako zbog težine oštećenja ili bolesti djeteta njegovo zbrinjavanje nije moguće osigurati uključivanjem u programe boravka.

(4) Pravo iz stavka 1. i 2. ovoga članka, pod uvjetima i na način propisan ovim Zakonom, roditelj ostvaruje i nakon punoljetnosti djeteta dok takva potreba traje, a najdulje do dana ispunjenja uvjeta za ostvarivanje prava na starosnu mirovinu.

(5) Postupak iz stavka 1. i 2. ovoga članka pokreće se na zahtjev roditelja.

Članak 77.b

(1) Roditelj koji ima status njegovatelja ima pravo na naknadu u iznosu pet osnovica iz članka 16. ovoga Zakona, prava iz mirovinskoga osiguranja, zdravstvenoga osiguranja i prava za vrijeme nezaposlenosti, kao zaposlena osoba prema posebnim propisima.

(2) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi isplaćuje naknadu iz stavka 1. ovoga članka i uplaćuje sve doprinose za obvezna osiguranja, a sredstva za te namjene osiguravaju se u državnom proračunu.

(3) Osnovica za uplatu doprinosa je najniža mjesečna osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za tekuću godinu.

(4) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi vodi evidenciju fizičkih osoba kojima je priznato pravo na status roditelja njegovatelja iz članka 77.a Zakona o socijalnoj skrbi.

(5) Ministar nadležan za poslove socijalne skrbi pravilnikom propisuje sadržaj i način vođenja evidencije iz stavka 4. ovoga članka.“

Članak 77.c

(1) Status roditelja njegovatelja ne može se priznati roditelju djeteta kojem je priznato pravo na skrb izvan vlastite obitelji u okviru smještaja ili boravka.

(2) Odredba članka 32. Zakona o socijalnoj skrbi ne primjenjuju se na roditelja njegovatelja.

(3) Pravo na status roditelja njegovatelja prestaje kada roditelj nije u mogućnosti pružati potrebnu njegu djetetu zbog svojeg psihofizičkoga stanja, ako zbog neopravdanih razloga ne obavlja poslove roditelja njegovatelja, ako se nalazi u pritvoru ili na izdržavanju kazne zatvora dulje od 2 mjeseca te smrću roditelja njegovatelja ili djeteta.

Članak 77.d

(1) Rješenje donijeto u prvom stupnju kojim se priznaje pravo na status roditelja njegovatelja podliježe reviziji.

(2) Reviziju provodi ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi.

(3) Ako je protiv rješenja prvostupanjskoga tijela, kojim je priznato pravo na status roditelja njegovatelja izjavljena žalba, o reviziji i žalbi odlučuje se istim rješenjem.

(4) Ako protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka nije izjavljena žalba, prvostupanjsko tijelo dostavit će rješenje, zajedno sa spisima predmeta ministarstvu nadležnom za poslove socijalne skrbi u roku od osam dana od isteka roka za žalbu.

(5) Revizija odgađa izvršenje rješenja.

Članak 77.e

(1) U postupku revizije ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi može se s prvostupanjskim rješenjem suglasiti ili ga može izmijeniti, poništiti ili ukinuti.

(2) Prvostupanjsko rješenje doneseno u ponovnom postupku podliježe reviziji ako je njime priznato pravo na status roditelja njegovatelja.

(3) Rok za provođenje postupka revizije je tri mjeseca, a počinje teći od dana zaprimanja predmeta.

(4) Iznimno od odredbe stavka 3. ovoga članka, ako je u postupku revizije potrebno pribaviti nalaz i mišljenje tijela vještačenja, rok za provođenje revizije ne teče za vrijeme provođenja postupka vještačenja.

(5) Ako protiv rješenja prvostupanjskog tijela, koje podliježe reviziji, nije izjavljena žalba, a revizija ne bude provedena u roku tri mjeseca od dana zaprimanja predmeta, smatra se da je revizija provedena i da je dana suglasnost na rješenje.

(6) Protiv rješenja donesenog u postupku revizije ne može se izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.“.

Članak 32.

Iza članka 77.e dodaje se nova glava: „III.a DRUGI OBLICI POMOĆI“ i članci 77.f, 77.g, 77.h i 77.i koji glase:

„Članak 77.f

Centar za socijalnu skrb može odobriti druge oblike pomoći i to:

- jednokratnu pomoć i
- savjetovanje i pomaganje u prevladavanje posebnih teškoća.

Članak 77.g

(1) Jednokratna pomoć može se odobriti samcu ili obitelji koji zbog trenutačnih materijalnih teškoća nisu u mogućnosti podmiriti neke specifične potrebe vezane uz rođenje djeteta, školovanje djeteta, bolest ili smrt člana obitelji, elementarne nepogode, nabavke osnovnih predmeta u kućanstvu, nabavke neophodne odjeće i obuće i sl.

(2) Jednokratna pomoć može se odobriti i korisnicima prava na skrb izvan vlastite obitelji zbog potrebe školovanja, rođenja djeteta, bolesti, nabavke potrebne odjeće i obuće.

(3) Jednokratna pomoć može se odobriti do iznosa koji podmiruje potrebu za koju je odobrena.

(4) Jednokratna pomoć može se odobriti u novcu ili u naravi.

(5) Ako iznos potrebe prelazi peterostruki iznos osnovice iz članka 16. ovoga Zakona, centar za socijalnu skrb obavezan je pribaviti prethodnu suglasnost ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.

(6) Jednokratna pomoć može se odobriti, bez prethodne suglasnosti ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi, osobi koja je snosila troškove pogreba korisnika stalne pomoći.

(7) Pogrebni troškovi će se odobriti u iznosu cijene osnovnih troškova pogreba u mjestu smrti korisnika ili mjestu pogreba, a u cijenu se uračunavaju i troškovi prijevoza pokojnika.

Članak 77.h

(1) Postupak za odobravanje jednokratne pomoći pokreće se na prijedlog stranke ili po službenoj dužnosti.

(2) Centar za socijalnu skrb obavezan je u predmetnoj stvari donijeti odluku u roku od 8 dana od dana pokretanja postupka.

(3) Prije donošenja odluke potrebno je pribaviti dokaze o postojanju potrebe iz članka 77.g Zakona o socijalnoj skrbi i visini iznosa kojim se potreba može podmiriti.

(4) Po pribavljanju dokaza, službena osoba obavezna je pozvati stranku, upoznati je s ocjenom dokaza i dati joj mogućnost da se očituje.

(5) O ocjeni dokaza i očitovanju stranke službena će osoba sačiniti zapisnik, čiji je sastavni dio zaključak u predmetnoj stvari.

(6) Zapisnik potpisuje stranka, službena osoba koja je vodila postupak i ravnatelj centra za socijalnu skrb.

(7) Ako je zaključkom odobrena jednokratna pomoć, zapisnik je osnova za isplatu jednokratne pomoći.

Članak 77.i

(1) Savjetovanje i pomaganje u prevladavanju posebnih teškoća jest sustavna stručna pomoć čija je svrha uspješnije prevladavanje nedaća i teškoća, stvaranje uvjeta za očuvanje i razvoj osobnih mogućnosti te odgovornoga odnosa pojedinca prema samom sebi, obitelji i društvu, koju pružaju stručni radnici centra za socijalnu skrb.

(2) Savjetovanje i pomaganje iz stavka 1. ovoga članka pruža se samcu ili obitelji radi svladavanja nedaća i teškoća u svezi s bolešću, starošću, smrću člana obitelji, problemima u odgoju djece, invalidnošću, uključivanjem u svakodnevni život nakon duljega boravka u domu socijalne skrbi ili duljega liječenja te u drugim nepovoljnim okolnostima ili kriznim stanjima.

(3) Savjetovanje i pomaganje iz stavka 1. ovoga članka odnosi se na vođenje kućanstva, raspolaganje novcem, organizirano učenje djeteta, nabavu odjeće, uključivanje u javne kuhinje, klubove, pronalaženje posla, rješavanje problema stanovanja i drugo.

(4) Pomaganje iz stavka 1. ovoga članka uključuje pravnu i drugu pomoć vezano uz sklapanje, odnosno raskid ugovora o doživotnom uzdržavanju i druge pravne poslove kojima se pojedincu i obitelji osigurava zadovoljavanje životnih potreba, ako pravna pomoć nije osigurana drugim propisima.

(5) Savjetovanje i pomaganje u prevladavanju posebnih teškoća pružaju stručni radnici centra za socijalnu skrb u pravilu u domu korisnika.

(6) Radi prevladavanja komunikacijskih i mobilnih teškoća, u postupcima ostvarivanja prava iz socijalne skrbi vezano uz sklapanje pravnih poslova, gluhe i gluhoslijepe osobe imaju pravo na stručnog prevoditelja.

(7) Savjetovanje i pomaganje u prevladavanju posebnih teškoća za korisnika je besplatno“.

Članak 33.

Članak 78. briše se.

Članak 34.

U članku 93. stavak 3. briše se.

Članak 35.

U članku 97. iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:
„Zahtjev za izdavanjem rješenja iz stavka 2. ovoga članka osnivač je obvezan podnijeti u roku od dvije godine od dana izdavanja odobrenja iz članka 96. stavka 2. ovoga Zakona.“
Dosadašnji stavci 3., 4., 5. i 6. postaju stavci 4., 5., 6. i 7.

Članak 36.

Iza članka 97. dodaje se članak 97.a koji glasi:

„Članak 97.a

„(1) Dom socijalne skrbi prestaje s radom u slučajevima propisanim Zakonom o ustanovama.

(2) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi, na temelju odluke osnivača, rješenjem utvrđuje prestanak rada doma socijalne skrbi.“

Članak 37.

U članku 105. u stavku 3. riječi:“1. i 2.“ zamjenjuju se riječima:“1., 2. i 10.“, a u stavku 4. riječ:“Zavoda“ zamjenjuje se riječju:“ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi“.

Iza stavka 5. dodaje se novi stavak 6. koji glasi:

„Osobe iz stavka 1. i 2. ovog članka obvezne su podnijeti zahtjev za izdavanje rješenja iz stavka 5. ovoga članka, u roku od dvije godine od dana izdavanja odobrenja.“

U dosadašnjem stavku 6. koji postaje stavak 7. riječi:“ili fizička“ brišu se.

Iza stavka 7. dodaju se stavci 8., 9. i 10. koji glase:

„(8) Nadležno tijelo iz stavka 4. ovoga članka rješenjem utvrđuje prestanak rada pravnoj osobi iz stavka 1., 2. i 10. ovoga članka, koja donese odluku o prestanku rada i ako više ne ispunjava zakonom propisane uvjete za obavljanje djelatnosti socijalne skrbi.

(9) Na pravne osobe iz stavka 1. ovoga članka primjenjuje se na odgovarajući način odredba članka 98. ovoga Zakona.

(10) Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, trgovačko društvo, udruga i druga domaća i strana pravna osoba može pružati skrb izvan vlastite obitelji i usluge psihosocijalne rehabilitacije kao terapijska zajednica za ovisnike o opojnim drogama i povremene uzimatelje opojnih droga, bez osnivanja doma, pod uvjetima propisanim ovim Zakonom.“

Članak 38.

Iznad članka 114. naziv glave:“V UDOMITELJSKA OBITELJ“ zamjenjuje se podnaslovom:“5. Udomiteljska obitelj“, a članak 114. mijenja se i glasi:

„(1) Udomiteljska obitelj jest obitelj koja ima dozvolu za obavljanje udomiteljstva, a čine je udomitelj, njegov bračni drug ili izvanbračni drug i drugi srodnici s kojima udomitelj živi u zajedničkom kućanstvu.

(2) Uvjeti koje mora ispunjavati obitelj koja želi obavljati udomiteljstvo, način obavljanja udomiteljstva te druga pitanja povezana s obavljanjem udomiteljstva, uređuju se posebnim zakonom.“.

Članak 39.

Članci 114.a, 115., 116., 117., 118., 119., 120. i 120.a brišu se.

Članak 40.

Iznad članka 121. redni broj i naziv glave:“VI. SAMOSTALNO OBAVLJANJE SOCIJALNE SKRBI KAO PROFESIONALNE DJELATNOSTI“ zamjenjuju se rednim brojem i nazivom glave:“V. OBAVLJANJE SOCIJALNE SKRBI KAO PROFESIONALNE DJELATNOSTI“.

Članak 41.

Članak 121. mijenja se i glasi:

“Obavljanje socijalne skrbi kao profesionalne djelatnosti obuhvaća poslove obiteljskoga doma i savjetovališta.“.

Članak 42.

Iza članka 121. dodaje se podnaslov:“1. Obiteljski dom“ i članci 121.a, 121.b, 121.c, 121.d i 121.e koji glase:

„Članak 121.a

(1) Fizička osoba u obiteljskom domu pruža usluge skrbi izvan vlastite obitelji kao profesionalnu djelatnost (u daljnjem tekstu: predstavnik obiteljskog doma) za pet do dvadeset odraslih korisnika, odnosno za četvero do desetero djece.

(2) Poslove iz stavka 1. ovoga članka obavlja profesionalno jedan punoljetan član obitelji – predstavnik obiteljskog doma, koji može zaposliti radnike ovisno o broju i vrsti korisnika u skladu s propisanim uvjetima.

(3) Predstavnik obiteljskog doma mora imati:

- najmanje srednju stručnu spremu ako pruža skrb odraslim osobama, a ako pruža skrb djeci ili osobama iz članka 70. ovoga Zakona, mora imati srednju stručnu spremu medicinskoga ili društvenoga usmjerenja,

- zdravstvenu sposobnost za obavljanje djelatnosti.

(4) Članovi obitelji mogu pružati usluge obiteljskoga doma i bez zasnivanja radnog odnosa, ako ispunjavaju propisane uvjete.

(5) Način pružanja usluga obiteljskoga doma te uvjete u pogledu prostora, opreme i potrebnog broja i vrste radnika koje mora imati obiteljski dom, propisuje ministar nadležan za socijalnu skrb.

Članak 121.b

(1) Predstavnik obiteljskoga doma koji preuzima brigu o korisniku mora biti hrvatski državljanin i imati sposobnosti potrebne za zaštitu, čuvanje, njegu, odgoj i zadovoljavanje drugih potreba korisnika.

(2) Iznimno, predstavnik obiteljskog doma može biti stranac s odobrenim stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj, ako je to od osobitoga interesa za korisnika, uz prethodnu suglasnost ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.

(3) Centar za socijalnu skrb obavezan je upoznati predstavnika obiteljskoga doma s potrebama i osobinama korisnika te davati stručne upute kako skrbiti o korisniku.

(4) Predstavnik obiteljskoga doma obavezan je najmanje jedanput godišnje izvješćivati centar koji je priznao pravo na skrb izvan vlastite obitelji o svim bitnim okolnostima korisnika.

Članak 121.c

(1) Osoba koja pruža usluge obiteljskoga doma ne može biti osoba:

- kojoj je izrečena neka od mjera obiteljsko-pravne zaštite,
- koja je društveno neprihvatljivoga ponašanja,
- koja je osuđena pravomoćnom sudskom presudom za kazneno djelo koje predstavlja zapreku za obavljanje djelatnosti socijalne skrbi iz članka 122. stavka 2. ovoga Zakona,
- koja je pravomoćno proglašena krivom za prekršaj zbog nasilja u obitelji.

(2) Obitelj u kojoj su poremećeni obiteljski odnosi, kao i obitelj u kojoj bi zbog mentalnoga oštećenja ili bolesti člana obitelji bilo ugroženo zdravlje ili drugi interesi korisnika, ne može pružati usluge obiteljskoga doma.

Članak 121.d

(1) Odobrenje za pružanje usluga skrbi izvan vlastite obitelji kao profesionalne djelatnosti, predstavniku obiteljskog doma daje ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi za korisnike iz članka 68., 69., 70., 71. i 74. ovoga Zakona, a za korisnike iz članka 72. ovoga Zakona ured državne uprave u županiji nadležan za poslove socijalne skrbi, uz prethodno mišljenje ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.

(2) Predstavnik obiteljskoga doma može započeti s radom kada nadležno tijelo iz stavka 1. ovoga članka rješenjem utvrdi da obiteljski dom ispunjava propisane uvjete prostora, opreme, stručnih i drugih radnika iz članka 121.a stavka 4. Zakona o socijalnoj skrbi i nakon upisa u evidenciju fizičkih osoba koje obavljaju socijalnu skrb kao profesionalnu djelatnost, koju vodi ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi.

(3) Zahtjev za izdavanjem rješenja iz stavka 2. ovoga članka osnivač je obavezan podnijeti u roku od dvije godine od dana izdavanja odobrenja iz stavka 1. ovog članka.

(4) Ako fizička osoba želi pružati usluge skrbi izvan vlastite obitelji odraslim osobama iz članka 70., 71. i 72. ovoga Zakona kao profesionalnu djelatnost obiteljskoga doma izvan mreže iz članka 94. ovoga Zakona, nije obvezna zatražiti odobrenje iz stavka 1. ovoga članka.

(5) Odredbe članka 128., 129., 130., 131., 134 i 135. ovoga Zakona, na odgovarajući način se primjenjuju i na pružanje usluga obiteljskog doma.

Članak 121.e

(1) Predstavnik obiteljskoga doma obvezan je o početku rada obiteljskoga doma izvijestiti centar za socijalnu skrb na čijem području djeluje.

(2) Predstavnik obiteljskog doma u nazivu ističe oznaku djelatnosti i adresu obiteljskoga doma te ime i prezime nositelja djelatnosti.“.

Članak 43.

Iznad članka 122. dodaje se podnaslov koji glasi:“2. Savjetovalište“, a u stavku 1. toga članka riječi:“iz članka 121. ovoga Zakona“ zamjenjuju se riječju:“savjetovališta“.

Članak 44.

U članku 123. u stavku 1. brojka:“121.“ zamjenjuje se brojkom:“122.“.

Članak 45.

Iza članka 135. u nazivu glave“VII. NADLEŽNOST I POSTUPAK“ redni broj:“VII.“ zamjenjuje se rednim brojem:“VI.“.

Članak 46.

U članku 147. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Ako je u postupku ostvarivanja prava iz socijalne skrbi ili drugih prava po posebnim propisima potrebno utvrditi postojanje činjenica iz članka 59. ovoga Zakona, centar za socijalnu skrb, odnosno druga nadležna tijela, zatražit će nalaz i mišljenje tijela vještačenja.“.

Članak 47.

Iza članka 156. u nazivu glave“VI. STRUČNI RADNICI“ redni broj:“VI.“ zamjenjuje se rednim brojem:“VII.“.

Članak 48.

Iza članka 168. u nazivu glave“VII. DRŽAVNA NAGRADA ZA SOCIJALNI I HUMANITARNI RAD“ redni broj:“VII.“ zamjenjuje se rednim brojem:“VIII.“.

Članak 49.

Iza članka 168.a dodaje se nova glava:“IX. STRUKOVNE KOMORE“ i članak 168.b koji glasi:

„Članak 168.b

- (1) Stručni radnici u djelatnosti socijalnoj skrbi mogu osnivati strukovne komore.
- (2) Ustrojstvo, nadležnost i način rada strukovnih komora uređuje se posebnim zakonom.“

Članak 50.

Iznad članka 169. u nazivu glave“IX. NADZOR“ redni broj:“IX.“ zamjenjuje se rednim brojem:“X.“

Članak 51.

Iza članka 183. u nazivu glave“X. TROŠKOVI SMJEŠTAJA IZVAN VLASTITE OBITELJI“ redni broj:“X.“ zamjenjuje se rednim brojem:“XI.“

Članak 52.

Iza članka 195. u nazivu glave“XI. NAKNADA ŠTETE“ redni broj:“XI.“ zamjenjuje se rednim brojem:“XII.“

Članak 53.

U članku 197. u stavcima 1., 2. i 4. riječi:“pomoći za uzdržavanje“ zamjenjuju se riječima:“stalne pomoći“.

Članak 54.

U članku 200. riječi:“pomoći za uzdržavanje“ zamjenjuju se riječima:“stalne pomoći“.

Članak 55.

Iza članka 202. u nazivu glave“XII. KAZNENE ODREDBE“ redni broj:“XII.“ zamjenjuje se rednim brojem:“XIII.“

Članak 56.

U članku 203. stavku 1. točki 1. brojka:“114.“ briše se, a brojka “120.a“ zamjenjuje se brojkom:“121.a“.

U točki 4. riječi:“12. do 78.“ zamjenjuju se riječima:“15. do 77.e“.

Točke 9., 10. i 11. brišu se.

Članak 57.

Članak 206. briše se.

Članak 58.

Iza članka 207. u nazivu glave "XIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE" redni broj: "XIII." zamjenjuje se rednim brojem: "XIV."

Članak 59.

Ministar nadležan za poslove socijalne skrbi donijet će pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije fizičkih osoba kojima je priznato pravo na status roditelja njegovatelja u roku od mjesec dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 60.

Postupci započeti prije stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se po odredbama ovoga Zakona.

Članak 61.

Korisniku prava socijalne skrbi koji je ostvario pravo iz Zakona o socijalnoj skrbi ("Narodne novine" br.73/97., 27/01., 59/01., 82/01., 103/03. i 44/06.) osiguravaju se ta prava i nakon stupanja na snagu ovoga Zakona dok mjesno nadležan centar za socijalnu skrb ne utvrdi ima li korisnik uvjete za neko od prava utvrđenih ovim Zakonom, s tim da je centar za socijalnu skrb obvezan to učiniti najkasnije u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 62.

Osnivači domova socijalne skrbi, pravne osobe iz članka 105. Zakona o socijalnoj skrbi te predstavnici obiteljskoga doma koji su pribavili od nadležnih tijela konačno odobrenje iz članka 96. stavka 2. i članka 105. stavka 4. Zakona o socijalnoj skrbi dužni su najkasnije u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona podnijeti nadležnom tijelu zahtjev za izdavanje rješenja o ispunjavanju propisanih uvjeta za početak rada.

Članak 63.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaju važiti:

1. Pravilnik o uvjetima i načinu ostvarivanja prava na osposobljavanje za samostalan život i rad ("Narodne novine", br. 62/98. i 148/99.),
2. odredbe članka 1. stavka 3., članka 14. - 23. Pravilnika o odobravanju pomoći za uzdržavanje u obliku zajma, mjerila i obilježja stana potrebnog za zadovoljavanje osnovnih stambenih potreba samca ili obitelji i o odobravanju pomoći iz socijalne skrbi („Narodne novine“ broj 29/98, 117/00 i 81/04).

Članak 64.

Ovlašćuje se Odbor za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora da utvrdi i izda pročišćeni tekst Zakona o socijalnoj skrbi.

Članak 65.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“, osim odredbi članaka 38. i 39. ovoga Zakona koje stupaju na snagu danom stupanja na snagu posebnoga zakona o udomiteljstvu.

OBRAZLOŽENJE

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

Republika Hrvatska Ustavom se opredijelila kao socijalna država u kojoj se nekim kategorijama stanovništva, a osobito slabima, nemoćnima i drugima – zbog nezaposlenosti ili nesposobnosti za rad nezbrinutim osobama, te tjelesno i duševno oštećenoj i socijalno zapuštenoj djeci, jamči posebna skrb.

Sustav socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj propisan je Zakonom o socijalnoj skrbi ("Narodne novine" br. 73/97, 27/01, 59/01, 82/01 i 103/03, 44/06 - u daljnjem tekstu: Zakon) i temeljem njega donesenih propisa. Relativno često mijenjanje ovog propisa rezultat je nastojanja da se raspoloživim sredstvima zadovolje sve složenije i brojnije potrebe korisnika, te da se sustav socijalne skrbi uskladi s ukupnim započetim reformama i promjenama u području socijalne politike.

Obavljanje socijalne skrbi na državnoj razini trenutačno je koncentrirano na Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi.

Sustav socijalne skrbi temelji se na načelu supsidijarnosti, što razumijeva odgovornost pojedinca i obitelji za vlastitu socijalnu sigurnost, a uloga je države da u tome pomaže, s ciljem sprečavanja, ublažavanja i otklanjanja socijalne ugroženosti.

Socijalna se skrb ostvaruje putem mreže centara za socijalnu skrb, te domova socijalne skrbi i centara za pomoć i njegu.

U Republici Hrvatskoj na državnoj razini djeluje 80 centara za socijalnu skrb s 25 podružnice koji obavljaju preko 146 funkcija koje se mogu podijeliti na javne ovlasti u području socijalne skrbi, obiteljsko-pravne i kazneno-pravne zaštite, te stručno-analitičke, financijske i druge poslove.

Domovi socijalne skrbi pružaju usluge stanovanja, dnevnog boravka, prehrane, održavanja osobne higijene, njege i brige o zdravlju, odgoja i obrazovanja, osposobljavanja, radnih aktivnosti, psihosocijalne rehabilitacije, organiziranja slobodnog vremena i dr.

U Republici Hrvatskoj postoji 69 državnih domova s ukupno 10.115 korisnika i 84 doma drugih osnivača (riječ je o drugim pravnim i fizičkim osobama, uključujući 46 domova za starije i nemoćne osobe nad kojima su prenijeta osnivačka prava na jedinice područne (regionalne) samouprave) s 3.689 korisnika.

Sustav socijalne skrbi nudi širok spektar prava koja se mogu podijeliti na novčana davanja i usluge.

Visina svih novčanih davanja u socijalnoj skrbi utvrđuje se u određenom postotku u odnosu na osnovicu koju je Odlukom o visini osnovice za socijalna davanja („Narodne novine“, br. 21/01) odredila Vlada Republike Hrvatske.

Kako postojeći sustav obuhvaća velik broj prava, a za svako su pravo propisani različiti uvjeti i kriteriji, postupak ostvarivanja prava kompleksan je i zahtjevan. Važećim zakonom propisano je 17 prava, i to: savjetovanje, pomaganje u prevladavanju posebnih teškoća, pomoć za uzdržavanje, pomoć za podmirenje troškova stanovanja, jednokratna

pomoć, doplatak za pomoć i njegu, pravo na pomoć i njegu u kući, osobna invalidnina, osposobljavanje za samostalan život i rad, pravo na troškove prijevoza radi osposobljavanja, naknada do zaposlenja, skrb izvan vlastite obitelji, pomoć u prehrani, pomoć za odjeću i obuću, pomoć za osobne potrebe korisnika stalnog smještaja, podmirenje pogrebnih troškova i podmirenje troškova smještaja u učeničkom domu. Objedinjavanjem postojećih prava na osam prava i pomoći i propisivanjem zajedničkih uvjeta smanjilo bi se administriranje, pojednostavio postupak i olakšao korisniku pristup pravima.

Budući da složenost propisa kojima se uređuju prava iz socijalne skrbi uzrokuje i složeni postupak ostvarivanja prava, to osobito utječe na pripadnike pojedinih socijalno osjetljivih skupina čiji osobni resursi (nedostatna informiranost, obrazovanje i dr.) dodatno otežavaju pristup pravima. Uslijed nedostatka integriranog informacijskog sustava, te automatske razmjene, kontrole i verifikacije podataka, veliki dio administrativnog posla obavljaju stručni radnici, što iziskuje puno vremena i onemogućuje izravni stručni rad s korisnicima.

U pružanju usluga koje se ostvaruju putem institucijskih i izvaninstitucijskih oblika skrbi u sklopu domova za različite kategorije korisnika, centara za pomoć i njegu u kući, udomiteljskih obitelji, obiteljskih domova, organiziranog stanovanja, vjerskih zajednica i udruga, te drugih pravnih i fizičkih osoba, posljednjih godina oblici skrbi izvaninstitucijskog karaktera dobivaju sve značajniju ulogu. Osim što je proširen krug pružatelja usluga, korisnici imaju veće mogućnosti izbora usluga koje se nastoje prilagoditi njihovim potrebama (individualizacija). Upravo u svrhu daljnjeg unapređivanja izvaninstitucijskih oblika skrbi i prevencije institucionalizacije izrađen je posebni propis o udomiteljstvu, kao tradicionalnom obliku skrbi u Republici Hrvatskoj. Prijedlogom Zakona o udomiteljstvu na jedinstven se način propisuju prava, obveze i zadaće, kako udomitelja, tako i centara za socijalnu skrb, što je i u skladu s osnovnim ciljevima reforme socijalne skrbi.

Donošenje predloženoga Zakona prvi je korak u stvaranju novog, racionalnijeg i djelotvornijeg sustava socijalne skrbi usmjerenog prema socijalno najugroženijim građanima, odnosno socijalno osjetljivim skupinama, koji bi u konačnici bio usklađen s kriterijima i standardima važećim u zemljama Europske unije.

II. PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM

Ovim se Zakonom uređuju sljedeća pitanja:

II.1. Pojednostavljenje postupka, objedinjavanje prava i smanjenje administriranja

Postojeći sustav višestruke socijalne pomoći pojednostavljuje se u smislu jednostavnijeg i učinkovitijeg postupka ostvarivanja prava, jasnijeg definiranja uvjeta, te boljeg obuhvata određenih socijalnih skupina, što će pridonijeti poboljšanju kvalitete življenja najugroženijeg dijela stanovništva.

Primjerice, stalna pomoć objedinjuje pravo na dosadašnju pomoć za uzdržavanje, te pravo na podmirenje troškova smještaja u učeničkom domu. U cilju pojednostavljenja postupka i smanjenja administracije korisnicima dosadašnje pomoći za uzdržavanje, stalna pomoć uvećava se za iznos troškova smještaja u učeničkom domu, ako je član obitelji korisnik usluga učeničkog doma.

Nadalje, dosadašnje pravo na savjetovanje, pomaganje u prevladavanju posebnih teškoća i jednokratnu pomoć, ovim se zakonom propisuju kao oblici pomoći bez provođenja upravnog postupka. Time se, posebice kod jednokratne pomoći, skraćuje postupak, te se daje veća mogućnost procjene stručnim radnicima o svrsi i opravdanosti davanja pomoći. Također se povećava iznos jednokratne pomoći koji centar za socijalnu skrb može odobriti bez suglasnosti ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.

Kako se doplatak za djecu ne smatra prihodom, ovim se zakonom brišu odredbe koje doplatak za djecu povezuju s dosadašnjom pomoći za uzdržavanje na način da ograničavaju ukupni iznos sredstava ostvarenih s te dvije osnove. Time se omogućuju jednaki i pravedniji uvjeti za ostvarivanje prava na stalnu pomoć višečlanim obiteljima, što je i u skladu s Nacionalnom populacijskom politikom.

II.2. Uvođenje novih prava

II.2.1. Pravo na status roditelja njegovatelja

Prema Zakonu o radu roditelj djeteta s težim smetnjama u razvoju može ostvariti pravo na dopust do 7. godine djetetova života ili pravo na rad s polovicom punog radnog vremena, a sredstva se osiguravaju na teret ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.

Trenutačno se dopustom do 7. godine djetetova života koristi 3.506 roditelja, a rad s polovicom punog radnog vremena ostvaruje 2.673 roditelja.

Postoji određeni broj roditelja koji brinu o djeci s najtežim oštećenjima zbog čega je nužno da i nakon 7. godine kontinuirano i danonoćno budu uz svoje dijete. Prema važećim propisima iz radnog odnosa roditelju je omogućeno da nakon dopusta do 7. godine radi s polovicom punog radnog vremena, no to nije dostatno za cjelodnevnu brigu o djetetu s najtežim oštećenjem.

Ovim se Zakonom uvodi mogućnost roditelja da ostvari pravo na status roditelja njegovatelja. Pravo na status roditelja njegovatelja, temeljem čega se ostvaruje naknada, može ostvariti jedan od roditelja u slučajevima kada je prema preporuci liječnika educiran za izvođenje medicinsko-tehničkog zahvata zbog potrebe pružanja specifične njege svom djetetu, odnosno iznimno ako dijete ima takvo oštećenje da je zbog toga u potpunosti nepokretno i uz pomoć ortopedskih pomagala ili kod djeteta postoji više vrsti težih oštećenja zbog čega je potpuno ovisno o brizi roditelja. Jedan od roditelja koji ostvaruje ovo pravo ne smije biti u radnom odnosu, budući da bi se ovaj status trebao smatrati jedinim zanimanjem.

II.2.2. Skrb izvan vlastite obitelji

Uvode se novi sadržaji prava na skrb izvan vlastite obitelji koji uz dosadašnje oblike smještaja i boravka u domu socijalne skrbi, obiteljskim domovima, udomiteljskim obiteljima i organiziranom stanovanju, te drugim osobama koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi obuhvaćaju i pomoć pri uključivanju djeteta s tjelesnim ili mentalnim oštećenjem u programe redovnih predškolskih ili školskih ustanova, povremeni boravak i financijsku potporu studentima - korisnicima skrbi izvan vlastite obitelji kojima je prestao stalni smještaj.

Budući da je jedan od osnovnih ciljeva reforme sustava socijalne skrbi usmjeren prema deinstitutionalizaciji, odnosno pružanju usluga izvaninstitucijskih oblika skrbi, uvedena je pomoć pri uključivanju djeteta s tjelesnim ili mentalnim oštećenjem u programe

redovnih predškolskih ili školskih ustanova, te povremeni boravak. Integracija, koju provode stručni radnici domova socijalne skrbi, omogućuje odgajateljima, učiteljima i nastavnicima da prilagode odgojne i nastavne sadržaje djeci s tjelesnim ili mentalnim oštećenjem kako bi im na najbolji mogući način približili gradivo radi stjecanja potrebnih znanja i vještina. Povremenim boravkom daje se mogućnost osobama s tjelesnim ili mentalnim oštećenjem da što više vremena provode u vlastitim obiteljima, a da im se istodobno u sklopu institucije osigura individualna rehabilitacija u onom opsegu koji je najprimjereniji njihovim potrebama.

Financijska potpora studentima, kao novi sadržaj prava na skrb izvan vlastite obitelji, omogućuje bivšim korisnicima stalnog smještaja u domovima socijalne skrbi ili udomiteljskim obiteljima socijalnu sigurnost tijekom redovnog studiranja. Riječ je o korisnicima koji su zbog nedostatka materijalne i druge podrške i pomoći roditelja ili rodbine bili u iznimno teškoj životnoj situaciji, budući da su nakon nemogućnosti realizacije daljnjeg smještaja u domu socijalne skrbi morali sami rješavati osnovna egzistencijalna pitanja.

II.2.3. Pomoć i njega u kući

Uvodi se novi sadržaj prava na pomoć i njegu u kući – stručna pomoć u obitelji (patronaža), kao jedan od izvaninstitucijskih oblika skrbi, koju pružaju stručni radnici domova socijalne skrbi. Ova usluga, koju ostvaruje tjelesno ili mentalno oštećena osoba i psihički bolesna odrasla osoba, obuhvaća pružanje usluga psihosocijalne rehabilitacije radi pomoći obitelji u razvijanju sposobnosti korisnika s ciljem stjecanja potrebnih znanja, vještina i navika. Intencija uvođenja ovog oblika skrbi jest da se korisnicima omogući stručna pomoć u vlastitoj obitelji u svrhu prevencije institucionalizacije.

II.2.4. Osnivanje strukovnih komora

Svoju profesionalnu afirmaciju stručni radnici u sustavu socijalne skrbi za sada ostvaruju samo putem strukovnih udruga. Slijedom navedenog, nužno je osnivanje komora stručnih radnika kao neovisnih strukovnih organizacija sa svojstvima pravnih osoba i određenim javnim ovlastima.

Cilj osnivanja komora je promicanje, zastupanje i usklađivanje interesa stručnih radnika, kako onih zaposlenih u djelatnosti socijalne skrbi, tako i onih koji su zaposleni u drugim sustavima kao što su zdravstvo, pravosuđe, gospodarstvo i civilni sektor.

Jedan od ciljeva osnivanja komora jest i skrb nad savjesnim, odgovornim i stručnim radom stručnih radnika pojedinih profesija.

Struka putem svojih komora ima odgovornost za razvoj baze znanja i vještina. Uloga struke uključuje definiranje etičkog kodeksa ponašanja, kao i poduzimanje aktivnosti radi unapređenja stručnog rada i prakse stručnih radnika. Aktivnosti se moraju zasnivati na povećanoj svijesti među stručnim radnicima o osobnoj profesionalnoj odgovornosti. Na taj će se način, između ostalog, poticati rasprave o poželjnim promjenama u zakonodavstvu i pomoći državnim tijelima u poduzimanju odgovarajućih mjera koje su u općem interesu, ali i u interesu same struke stručnih radnika.

Posljedice koje bi proizašle ovim Zakonom su pojednostavljenje postupka pri ostvarivanju prava iz socijalne skrbi, smanjenje administriranja radi osiguranja kvalitetnijeg stručnog rada i jednostavnijeg pristupa korisnika pravima, te uvođenje novih prava, što će pridonijeti poboljšanju kvalitete života socijalno osjetljivih skupina.

1. Smanjenje broja prava njihovim objedinjavanjem;
2. Bolja ciljanost prava preciznijim definiranjem uvjeta;
3. Jednostavniji pristup korisnika pravima;
4. Bolji obuhvat korisnika uvođenjem prava na status roditelja njegovatelja;
5. Bolji obuhvat korisnika uvođenjem novih sadržaja u pravo na skrb izvan vlastite obitelji (pomoć pri uključivanju djeteta s tjelesnim ili mentalnim oštećenjem u programe redovnih predškolskih ili školskih ustanova (integracija), povremeni boravak i financijska potpora studentima - korisnicima skrbi izvan vlastite obitelji kojima je prestao stalni smještaj);
6. Bolji obuhvat korisnika uvođenjem novog sadržaja u pravo na pomoć i njegu u kući – stručna pomoć u obitelji (patronaža);
7. Podizanje kvalitete stručnog rada davanjem mogućnosti osnivanja strukovnih komora stručnih radnika u djelatnosti socijalne skrbi.

III. OBJAŠNJENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Uz članak 1.

Usklađivanje odredbe s odredbama Zakonom o strancima.

Uz članak 2.

U odredbi koja propisuje broj prava u sustavu socijalne skrbi, sada je umjesto sedamnaest propisano osam prava. Jednokratna pomoć, savjetovanje i pomaganje u prevladavanju posebnih teškoća postaju oblici pomoći na koje se ne primjenjuje dugotrajan upravni postupak, postiže se brzo i učinkovito postupanje u skladu sa svrhom ovih pomoći.

Uz članak 3.

Usklađivanje odredbe sa posljedicama brisanja dva prava, koja postaju oblici pomoći.

Uz članak 4.

U odredbi je uvedeno pravo na stalnu pomoć, kao izmijenjeno dosadašnje pravo na pomoć za uzdržavanje i pomoć za podmirenje troškova smještaja u učeničkom domu te je usklađena numeracija podnaslova.

Uz članak 5.

Ovom odredbom se na primjereniji način regulira ostvarivanje prava na stalnu pomoć. U cilju pojednostavljenja postupka i objedinjavanja pomoći korisnicima dosadašnje pomoći za uzdržavanje, stalna pomoć se uvećava za iznos troškova smještaja u učeničkom domu, ako je član obitelji korisnik usluga učeničkog doma. Nadalje se propisuju uvjeti pod kojima se osobama koje nisu korisnici stalne pomoći priznaje stalna pomoć u visini troškova smještaja u učeničkom domu.

Uz članak 6.

Usklađivanje odredbi sa posljedicom uvođenja prava na stalnu pomoć.

Uz članak 7.

Ovom odredbom usklađuje se numeracija podnaslova.

Uz članak 8.

Ovom odredbom uređeno je brisanje prava na jednokratnu pomoć, koja postaje oblik pomoći.

Uz članak 9.

Ovom odredbom usklađuje se numeracija podnaslova.

Uz članak 10.

U ovom članku ispravljena je pogreška u zakonskom tekstu.

Uz članak 11.

Ovom odredbom usklađuje se numeracija podnaslova.

Uz članak 12.

Ovom odredbom se propisuje novi oblik prava na pomoć i njegu u kući – patronaža, koji može ostvariti tjelesno ili mentalno oštećena osoba i psihički bolesna odrasla osoba, pružanjem usluga psihosocijalne rehabilitacije u obitelji.

Uz članak 13.

Usklađivanje odredbe s odredbama Zakona o radu kojim je regulirano navedeno pravo.

Uz članak 14.

Ovom odredbom usklađuje se numeracija podnaslova.

Uz članak 15.

Usklađivanje odredbe sa posljedicama uvođenja prava na stalnu pomoć.

Uz članak 16.

Usklađivanje odredbe sa posljedicama brisanja odredbe članka 60. i propisivanja novih prava.

Uz članak 17.

Pravo na osposobljavanje za samostalan život i rad sada je uređeno kao oblik skrbi izvan vlastite obitelji. Kako su uvjeti i način ostvarivanja toga prava i prava na naknadu do zaposlenja propisani pravilnikom, pravo na naknadu do zaposlenja je propisano ovom odredbom kao posebno pravo.

Uz članak 18.

Ovom odredbom su propisani uvjeti za ostvarivanje prava na naknadu do zaposlenja.

Uz članak 19.

Ova odredbom uređeno je brisanje prava na osposobljavanje za samostalan život i rad, koje je sada oblik prava na skrb izvan vlastite obitelji.

Uz članak 20.

Ovom odredbom usklađuje se numeracija podnaslova, te se uvode novi oblici skrbi izvan vlastite obitelji: povremeni boravak i pomoć pri uključivanju djeteta s tjelesnim ili mentalnim oštećenjem u vrtić ili školu (integracija), a ove oblike skrbi pružaju domovi socijalne skrbi.

Radi pojednostavljenja postupka ostvarivanja, pravo na osposobljavanje za samostalan život postalo je oblik skrbi izvan vlastite obitelji kada postoji potreba smještaja korisnika radi osposobljavanja odnosno potreba plaćanja troškova prijevoza korisniku koji putuje radi osposobljavanja od svoje kuće. Pravo je regulirano pravilnikom a stupanjem na snagu ovih odredbi isti prestaje važiti.

Uz članak 21.

Ovom odredbom se kao oblik skrbi izvan vlastite obitelji uvodi povremeni boravak.

Uz članak 22.

Ovim se odredbama regulira mogućnost odobravanja pomoći za osobne potrebe sada i korisnicima privremenog smještaja, kao i odobravanja jednokratnog dodatka za osnovne pogrebne troškove za slučaj smrti korisnika stalnog smještaja, koji nema zakonskoga ili ugovornoga obveznika uzdržavanja.

Uz članak 23.

Ovom odredbom su pojašnjeni oblici skrbi izvan vlastite obitelji.

Uz članak 24.

Ovom odredbom uređeni su uvjeti i način ostvarivanja prava na skrb izvan vlastite obitelji u vidu pomoći pri uključivanju djeteta ili mlađe punoljetne osobe s tjelesnim ili mentalnim oštećenjem u programe redovnih predškolskih ili školskih ustanova.

Uz članak 25.

Ovom odredbom obuhvaćena je nova vrsta korisnika prava na skrb izvan vlastite obitelji – žrtve trgovanja ljudima.

Uz članak 26.

Ovim odredbama propisani su uvjeti i način ostvarivanja prava na skrb izvan vlastite obitelji za osobe kojima je potrebno osigurati smještaj ili novčanu pomoć za pokriće troškova prijevoza, radi osposobljavanja za samostalan rad ili osposobljavanja za samozbrinjavanje.

Uz članak 27.

Ovom odredbom osigurava se privremeni smještaj kao oblik skrbi izvan vlastite obitelji djeci i odraslim osobama žrtvama obiteljskog nasilja, te žrtvama trgovanja ljudima.

Uz članak 28.

Ovom odredbom se omogućuje skrb izvan vlastite obitelji u obliku smještaja iznimno na temelju ugovora o smještaju korisnicima iz članka 68. stavka 3. i 71. Zakona o socijalnoj skrbi, kada skrb nije moguće realizirati na drugačiji način.

Uz članak 29.

Ovom odredbom je korisnicima stalnog smještaja koji upišu studij kao redovni studenti, prestankom prava na stalni smještaj osigurana mjesečna financijska potpora do završetka redovnog studiranja, kao nastavak skrbi za korisnike.

Uz članak 30.

Ovom odredbom je propisana obveza centra za socijalnu skrb da kontinuirano brine za korisnika skrbi izvan vlastite obitelji i poduzima mjere za njegov povratak u vlastitu obitelj.

Uz članak 31.

Ovom odredbom je propisano pravo roditelja koji zbog dobi djeteta s težim oštećenjima nisu u mogućnosti organizirati skrb o djetetu niti ukoliko im se osigura rad s polovicom punog radnog vremena, ili više ne ispunjavaju uvjete za ostvarivanje tog prava.

Uvažavajući životne situacije kada roditelju, zbog težine oštećenja djeteta, nije dovoljno omogućiti ostvarivanje prava na rad s polovicom radnog vremena, ovom odredbom je propisano novo pravo na status roditelja njegovatelja djece s najtežim oštećenjima.

Zbog posebnosti navedenog prava, normiran je postupak njegove revizije.

Uz članak 32.

Ovom odredbom propisani su kao oblici pomoći jednokratna pomoć, savjetovanje i pomaganje u prevladavanju posebnih teškoća, radi pojednostavljenja postupka njihovog ostvarivanja i učinkovitosti, ovisno o procjeni opravdanosti davanja pomoći. Također se povećava iznos jednokratne pomoći koji centar za socijalnu skrb može odobriti bez prethodne suglasnosti ministarstva i preciznije normiraju ova dva oblika pomoći.

Uz članak 33.

Usklađivanje norme sa posljedicama objedinjavanja prava na socijalnu skrb u osam prava.

Uz članak 34.

Ovom odredbom je nepotrebno bilo propisano posebno reguliranje zdravstvene zaštite u domovima socijalne skrbi, koja zaštita se ostvaruje prema odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

Uz članak 35.

Ovom odredbom se određuje rok u kojem su osnivači domova socijalne skrbi u mreži domova i djelatnosti socijalne skrbi, dužni podnijeti zahtjev za izdavanje rješenja za početak rada

Uz članak 36.

Ovom odredbom je regulirano utvrđivanje prestanka rada doma socijalne skrbi.

Uz članak 37.

Ovom odredbom se određuje rok u kojem su pravne osobe iz članka 105. stavka 1. i 2. Zakona o socijalnoj skrbi u mreži domova i djelatnosti socijalne skrbi, obvezne podnijeti zahtjev za izdavanje rješenja za početak obavljanja djelatnosti socijalne skrbi, te odredbe o prestanku obavljanje djelatnosti socijalne skrbi.

Također se uređuje da jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, trgovačko društvo, udruga i druga domaća i strana pravna osoba može pružati skrb izvan vlastite obitelji i usluge psihosocijalne rehabilitacije kao terapijska zajednica za ovisnike o opojnim drogama i povremene uzimatelje opojnih droga bez osnivanja doma.

Uz članak 38.

Ovom odredbom ispravlja se tiskarska pogreška te se propisuje da se udomiteljstvo kao oblik skrbi izvan vlastite obitelji uređuje posebnim zakonom.

Uz članak 39.

Ovom odredbom brisani su odredbe koje su regulirale udomiteljstvo, koje se uređuje posebnim zakonom.

Uz članak 40.

Ovom odredbom ispravlja se pogreška u numeraciji glave te se mijenja naziv glave.

Uz članak 41.

Ovom odredbom preciziraju se poslovi koje fizička osoba može obavljati kao profesionalnu djelatnost socijalne skrbi.

Uz članak 42.

Ovom odredbom bilo je potrebno detaljnije regulirati pružanje usluga skrbi izvan vlastite obitelji kao profesionalnu djelatnost fizičke osobe u obiteljskom domu, radi dosadašnje nejasnoće u primjeni odredbe članka 120.a Zakona o socijalnoj skrbi, koja je sada brisana. Također je bilo potrebno unijeti sve odredbe vezane uz udomiteljstvo, koje su se na odgovarajući način primjenjivale, a sada su brisane.

Uz članak 43.

Ovom odredbom usklađuje se numeracija podnaslova u glavi te se usklađuje vrsta profesionalne djelatnosti socijalne skrbi s ovim izmjenama.

Uz članak 44.

Ovom odredbom usklađuje se numeracija članka s ovim izmjenama.

Uz članak 45.

Ovom odredbom usklađuje se numeracija glave.

Uz članak 46.

Ovom odredbom je jasnije propisano u kojim slučajevima centar za socijalnu skrb, odnosno drugo nadležno tijelo može zatražiti nalaz i mišljenje tijela vještačenja.

Uz članak 47.

Ovom odredbom usklađuje se numeracija glave.

Uz članak 48.

Ovom odredbom usklađuje se numeracija glave.

Uz članak 49.

Ovom odredbom dodana je nova glava kojom se propisuje osnivanje strukovnih komora u djelatnosti socijalne skrbi.

Uz članke 50. do 52.

Ovim odredbama usklađuju se numeracija glava.

Uz članke 53. i 54.

Ovim odredbama usklađuje se izmijenjeni naziv pomoći.

Uz članak 55.

Ovom odredbom usklađuje se numeracija glave.

Uz članke 56. i 57.

Ovim odredbama brišu se kaznene odredbe koje se odnose na udomiteljsku obitelj jer se isto uređuje posebnim zakonom.

Uz članak 58.

Usklađuje se numeracija glava.

Uz članak 59.

Određuje se rok za donošenje pravilnika o sadržaju i načinu vođenja evidencije fizičkih osoba kojima je priznato pravo na status roditelja njegovatelja.

Uz članke 60. do 64.

Navedeni članci sadrže prijelazne i završne odredbe.

Uz članak 65.

Određuje se dan stupanja na snagu ovoga Zakona.

IV. SREDSTVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona potrebno je osigurati dodatna financijska sredstva iz državnog proračuna Republike Hrvatske u iznosu od 13.423.200,00 kuna godišnje za pravo na status roditelja njegovatelja, 576.000,00 kuna godišnje za pravo na skrb izvan vlastite obitelji - financijsku potporu studentima - korisnicima skrbi izvan vlastite obitelji kojima je prestao stalni smještaj, te 9.039.854,00 kuna godišnje za pravo na stalnu pomoć izuzimanjem doplatka za djecu pri izračunu stalne pomoći kod višečlanih obitelji.

Slijedom navedenog za provedbu ovoga Zakona potrebno je osigurati ukupno 23.039.054,00 kuna godišnje.

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA TE RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

Hrvatski sabor je na 26. sjednici, 15. lipnja 2007. godine, nakon rasprave prihvatio Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj skrbi te uputio Vladi Republike Hrvatske, kao predlagatelju, primjedbe, prijedloge i mišljenja radi pripreme Konačnoga prijedloga Zakona.

1. Uvažavajući primjedbu *Odbora za zakonodavstvo* izvršene su odgovarajuće izmjene, pa su uvažene primjedbe da se nomotehnički urede članak 20. i 21. zakonskog prijedloga na način da se odredbe objedine u jedan članak (20.), kao i objedinjavanje članaka 42. i 43. u jedan članak (43.) zakonskog prijedloga, pa su radi toga pomaknuti redni brojevi članaka i Konačni prijedlog zakona ima dva članka manje (umjesto 67 ima 65 članaka).

Uvažena je i primjedba na članak 31.(77.c), (u Prijedlogu zakona članak 32.), prema kojoj se u članku 77. c stavku 2. riječi „ovoga Zakona“, zamjenjuju riječima „Zakona o socijalnoj skrbi“, radi jasnoće izmjene koja se odnosi na temeljni Zakon.

Nadalje uvažena je i primjedba ovoga Odbora da se nomotehnički urede članci 61. i 67. zakonskoga prijedloga (sada članci 59. i 65.) pa je sukladno tome u članku 59. izrijekom propisano donošenje pravilnika u roku od mjesec dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, a u članku 65. da će se Zakon objaviti u „Narodnim novinama“ i točno je određen datum njegova stupanja na snagu.

U skladu s danim primjedbama u članku 16. (59.) bilo je potrebno zbog preciznosti norme izmijeniti cijeli članak 59. temeljnog Zakona, a s istim člankom je usklađen članak 46. (147. stavak 1.) zakonskog prijedloga.

Također je bilo potrebno odredbe članka 38. (114. stavka 1.) i članka 42. (članak 121.a stavak 1.) uskladiti s prihvaćenim primjedbama na Prijedlog zakona o udomiteljstvu.

2. Uvažavajući primjedbe iznesene u raspravi o Prijedlogu zakona izmijenjen je članak 18. (59.a stavak 1.) na način da pravo na naknadu do zaposlenja mogu ostvariti tjelesno ili mentalno oštećene ili psihički bolesne osobe starije od 15 godina, i nakon završetka osnovnoškolskog i visokoškolskog obrazovanja.

3. Prihvaćajući primjedbe više zastupnika iznesene u raspravi o Prijedlogu zakona dopunjen je članak 105. važećega Zakona odredbom o terapijskim zajednicama (članak 37. Konačnoga prijedloga zakona).

4. Djelomično uvažavajući primjedbu Pravobraniteljice za djecu uz članak 43. (121.c stavak 3.) zakonskoga prijedloga, izmijenjen je stavak 3. na način da je kao zakonska zapreka za osobu koja želi pružati usluge obiteljskoga doma predviđena okolnost da je izrečena neka od mjera obiteljsko-pravne zaštite i okolnost da je osoba pravomoćno proglašena krivom za prekršaj zbog nasilja u obitelji.

VI. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO S OBRAZLOŽENJEM

1. Na sjednicama saborskih odbora i u raspravi iznesene su primjedbe da bi umjesto izmjena i dopuna bilo svrsishodnije predložiti cjeloviti novi zakon (Odbor za zakonodavstvo, Odbor za rad socijalnu politiku i zdravstvo, Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina).

Polazeći od stručne analize, opsežnog istraživanja, kao i izrade stručnih podloga koje će se temeljiti i na rezultatima provođenja pilot projekata, opravdano je da se u trenutačnim okolnostima ne donosi novi zakon, pa stoga navedene primjedbe nije bilo moguće prihvatiti.

2. Primjedbe Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina nisu prihvaćene iz sljedećih razloga:

Prijedlog da se zakonska terminologija uskladi s tzv. „Sheratonskom Deklaracijom“ iz 2003. godine nije prihvaćen jer zahtijeva opsežnu intervenciju u zakonski tekst, što bi uvelike otežalo njegovu primjenu.

3. Nije prihvaćena ni primjedba Odbora za ravnopravnost spolova kojom se predlaže povećanje iznosa naknade koju bi dobivale korisnici na osnovu ostvarenog prava na status roditelja njegovatelja, a koja je uspoređena s cijenom koštanja stalnog smještaja jednog korisnika u ustanovi. Naime, predlagatelj se u određivanju iznosa naknade temeljem ostvarenog prava na status roditelja njegovatelja nije rukovodio iznosom cijene koštanja stalnog smještaja korisnika u ustanovi, već iznosom naknade koji sada dobivaju roditelji koji su u radnom odnosu i ostvaruju naknadu za dopust do sedme godine djetetova života (2.000 kuna mjesečno). Naime, ukoliko je korisnik smješten u ustanovu, tamo mu se omogućuje ostvarivanje više vrsta usluga (primjerice: fizikalna terapija, radna terapije, psihosocijalna rehabilitacija, organizirano provođenje slobodnog vremena i sl.), što je jedan od značajnih čimbenika koji utječu na cijenu smještaja.

S druge strane, roditelj koji bi ostvario pravo na status roditelja njegovatelja, dio usluga koje ostvaruje korisnik na smještaju u ustanovi, temeljem Zakona o socijalnoj skrbi, može ostvariti kao posebno pravo. Stoga iznos od 2.855 kuna koji je predviđen za ostvarivanje prava na status roditelja njegovatelja nije jedino davanje koje obitelj s korisnikom ostvaruje. Primjerice, takva obitelj najčešće ostvaruje i pravo na osobnu invalidninu (u iznosu od 1.000 kuna mjesečno), a također može ostvarivati i druga nematerijalna prava kao primjerice, pravo na pomoć i njegu u kući koja se osigurava kao stručna pomoć u obitelji u obliku i na način koji odgovara dobi korisnika, te vrsti i stupnju tjelesnog ili mentalnog oštećenja ili psihičke bolesti.

**ODREDBE VAŽEĆEGA ZAKONA O SOCIJALNOJ SKRBI (“NARODNE NOVINE“
BR.73/97., 27/01., 59/01., 82/01., 103/03. I 44/06.) KOJE SE MIJENJAJU ILI
DOPUNJUJU OVIM IZMJENAMA**

Članak 11.

- (1) Prava socijalne skrbi utvrđena ovim Zakonom osiguravaju se hrvatskim državljanima i osobama bez državljanstva koje imaju trajno nastanjenje u Republici Hrvatskoj.
- (2) Stranim državljanima s trajnim nastanjenjem u Republici Hrvatskoj osiguravaju se ona prava iz socijalne skrbi koja su u odnosu na njih utvrđena ovim Zakonom i međunarodnim ugovorima.
- (3) Osoba koja nije obuhvaćena stavkom 1. i 2. ovoga članka može privremeno ostvariti prava socijalne skrbi pod uvjetima propisanim ovim Zakonom, ako to zahtijevaju životne okolnosti u kojima se našla.
- (4) Prava iz socijalne skrbi ne mogu se prenositi na dugu osobu niti nasljeđivati.

Članak 12.

Prema ovom Zakonu i na temelju njega donesenim propisima samac ili obitelj imaju pravo na: savjetovanje, pomaganje u prevladavanju posebnih teškoća, pomoć za uzdržavanje, pomoć za podmirenje troškova stanovanja, jednokratnu pomoć, doplatak za pomoć i njegu, pomoć i njegu u kući, osobnu invalidninu, osposobljavanje za samostalan život i rad, skrb izvan vlastite obitelji i druge pomoći.

1. Savjetovanje

Članak 13.

- (1) Savjetovanje je sustavna i programirana pomoć kojoj je svrha uspješnije prevladavanje nedaća i teškoća, stvaranje uvjeta za očuvanje i razvoj osobnih mogućnosti te odgovornog odnosa pojedinca prema samom sebi, obitelji i društvu.
- (2) Ostvarivanje prava na savjetovanje za korisnika je besplatno.

2. Pomaganje u prevladavanju posebnih teškoća

Članak 14.

- (1) Pomaganje u prevladavanju posebnih teškoća pruža se samcu ili obitelji radi svladavanja nedaća i teškoća u svezi s bolešću, starošću, smrću člana obitelji ili duljeg liječenja te u drugim nepovoljnim okolnostima ili kriznim stanjima.
- (2) Pomaganje iz stavka 1. ovoga članka odnosi se na vođenje kućanstva, raspolaganje novcem, nabavu odjeće, uključivanje u javne kuhinje, klubove, pronalaženje posla, rješavanje problema stanovanja i drugo.
- (3) Pomaganje iz stavka 1. ovoga članka uključuje pravnu i drugu pomoć u svezi sa sklapanjem, odnosno raskidom ugovora o doživotnom uzdržavanju i drugim pravnim poslovima kojima se pojedincu i obitelji osigurava zadovoljavanje životnih potreba.
- (4) Pomaganje u prevladavanju posebnih teškoća u pravilu se pruža u korisnikovu domu.

(5) Radi prevladavanja komunikacijskih i mobilnih poteškoća, gluhe i gluhoslijepe osobe imaju, u svezi sa sklapanjem pravnih poslova i u postupcima ostvarivanja prava iz socijalne skrbi, pravo na stručnog prevoditelja.

(6) Pomaganje u prevladavanju posebnih teškoća za korisnika je besplatno.

3. Pomoć za uzdržavanje

Članak 15.

(1) Pravo na pomoć za uzdržavanje može ostvariti samac ili obitelj koji nemaju sredstava za uzdržavanje u visini utvrđenoj u članku 16. ovoga Zakona, a nisu ih u mogućnosti ostvariti svojim radom ili prihodima od imovine ili na drugi način.

(2) Pomoć za uzdržavanje ostvaruje se u novcu ili u naravi.

Članak 16.

(1) Osnovicu na temelju koje se utvrđuje visina pomoći za uzdržavanje određuje Vlada Republike Hrvatske.

(2) Visina pomoći za uzdržavanje utvrđuje se u postotku od osnovice iz stavka 1. ovoga članka i iznosi za:

1. samca 100% osnovice,

2. obitelj za:

- odraslu osobu 80% osnovice,

- dijete do 7 godina 80% osnovice,

- dijete od 7 do 15 godina 90% osnovice,

- dijete od 15 do 18 godina, odnosno do završetka redovnog školovanja 100% osnovice.

(3) Iznosi utvrđeni prema stavku 2. ovoga članka povećavaju se ako je korisnik:

- potpuno radno nesposobna odrasla osoba koja živi sama za 50% osnovice,

- potpuno radno nesposobna odrasla osoba koja živi u obitelji za 30% osnovice,

- trudnica nakon 12 tjedana trudnoće i roditelja do 2 mjeseca nakon poroda za 50% osnovice,

- dijete samohranog roditelja za 25% osnovice.

(4) Visina pomoći za uzdržavanje za korisnika koji ostvaruje doplatka za djecu može iznositi uračunavajući i iznos toga doplatka u postotku od osnovice iz stavka 1. ovoga članka najviše za:

- obitelj do šest članova 800% osnovice,

- obitelj od sedam do devet članova 1000% osnovice,

- obitelj od deset i više članova 1200% osnovice.

(5) Kao iznos doplatka za djecu iz stavka 4. ovoga članka uzima se mjesečni iznos doplatka koji je korisniku isplaćen za mjesec koji prethodi mjesecu za koji se utvrđuje visina pomoći za uzdržavanje.

(6) Iznosi utvrđeni prema stavku 4. ovoga članka povećavaju se za iznose za koje je uvećan doplatka za djecu u postocima utvrđenim propisima o doplatku za djecu i za sveukupan iznos doplatka utvrđenog za djecu s težim oštećenjima zdravlja.

Članak 18.

Visina pomoći za uzdržavanje utvrđuje se kao razlika između iznosa sredstava za uzdržavanje utvrđenih prema članku 16. ovoga Zakona i iznosa prosječnoga mjesečnoga prihoda samca ili obitelji ostvarenog u tri mjeseca koja prethode mjesecu u kojem je podnesen zahtjev za ostvarivanje pomoći za uzdržavanje, odnosno pokrenut postupak po službenoj dužnosti.

Članak 19.

Ako samac ili obitelj u vrijeme donošenja prvostupanjske odluke o ostvarivanju prava na pomoć za uzdržavanje ostvaruje drugačiji ukupni mjesečni prihod zbog zaposlenja ili stjecanja prihoda na drugi način, odnosno prestanka zaposlenja ili gubitka prihoda stečenog na drugi način, visina pomoći za uzdržavanje utvrđuje se kao razlika između sredstava za uzdržavanje utvrđenih prema članku 16. ovoga Zakona i prihoda ostvarenog u vrijeme donošenja prvostupanjske odluke.

Članak 21.

Pravo na pomoć za uzdržavanje nema samac niti član obitelji koji:

- može sam sebe uzdržavati,
- ne želi tražiti uzdržavanje od osobe koja ga je dužna uzdržavati na temelju propisa o obiteljskim odnosima, osim ako centar za socijalnu skrb utvrdi da zakonski obveznik uzdržavanja nije u mogućnosti davati uzdržavanje,
- ne želi ostvariti uzdržavanje na temelju sklopljenog ugovora o doživotnom uzdržavanju, a nije pokrenuo postupak za raskid tog ugovora,
- može osigurati uzdržavanje po drugoj osnovi,
- ima u vlasništvu registrirano osobno vozilo, osim ako centar za socijalnu skrb utvrdi da se vozilo koristi za potrebe prijevoza člana obitelji-korisnika prava na doplatak za pomoć i njegu ili osobne invalidnine propisane ovim Zakonom, većeg broja djece, starije teško pokretne osobe ili za zadovoljenje neke druge osnovne životne potrebe,
- ima u vlasništvu ili suvlasništvu stan, kuću ili drugi objekt koji ne služi njemu ili članu obitelji za podmirenje osnovnih stambenih potreba.

Članak 21.

Pravo na pomoć za uzdržavanje nema samac niti član obitelji koji:

- može sam sebe uzdržavati,
- ne želi tražiti uzdržavanje od osobe koja ga je dužna uzdržavati na temelju propisa o obiteljskim odnosima, osim ako centar za socijalnu skrb utvrdi da zakonski obveznik uzdržavanja nije u mogućnosti davati uzdržavanje,
- ne želi ostvariti uzdržavanje na temelju sklopljenog ugovora o doživotnom uzdržavanju, a nije pokrenuo postupak za raskid tog ugovora,
- može osigurati uzdržavanje po drugoj osnovi,
- ima u vlasništvu registrirano osobno vozilo, osim ako centar za socijalnu skrb utvrdi da se vozilo koristi za potrebe prijevoza člana obitelji-korisnika prava na doplatak za pomoć i njegu ili osobne invalidnine propisane ovim Zakonom, većeg broja djece, starije teško pokretne osobe ili za zadovoljenje neke druge osnovne životne potrebe,
- ima u vlasništvu ili suvlasništvu stan, kuću ili drugi objekt koji ne služi njemu ili članu obitelji za podmirenje osnovnih stambenih potreba.

Članak 26.

Samac ili obitelj koji su ostvarili sredstva prodajom imovine ili su darovali svoju imovinu nemaju pravo na pomoć za uzdržavanje za razdoblje za koje iznos pomoći odgovara visini osnovice za plaćanje poreza na promet nekretnina.

Članak 27.

- (1) Pomoć za uzdržavanje iz članka 15. ovoga Zakona može se odobriti i u obliku zajma.
- (2) Pomoć za uzdržavanje u obliku zajma može se odobriti samcu ili obitelji koji ima u vlasništvu nekretnine i drugu imovinu ili pravo, ali ih ne može trenutačno prodati ili na drugi način od toga ostvariti prihod ili drugu korist ili nije u mogućnosti ostvariti kakvu tražbinu ili je zbog izvanrednih okolnosti ostao bez svojih redovitih prihoda.
- (3) Uvjete i način za ostvarivanje prava iz stavka 1. ovoga članka propisat će ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Članak 28.

Pomoć za uzdržavanje može se odobriti u cijelosti ili djelomično kao pomoć u naravi kad centar za socijalnu skrb utvrdi da je to povoljnije za korisnika ili da se pomoć u novcu ne koristi ili postoji velika vjerojatnost da se neće koristiti za podmirenje osnovnih životnih potreba.

Članak 29.

Pomoć za uzdržavanje isplaćuje se mjesečno, a pravo se ostvaruje od dana podnošenja zahtjeva, odnosno pokretanja postupka po službenoj dužnosti.

Članak 30.

Korisnik koji prima pomoć za uzdržavanje dužan je davati točne podatke o svim svojim redovitim i drugim prihodima, nekretninama ili drugoj imovini, te mora omogućiti centru za socijalnu skrb uvid u svoje prihode i imovno stanje.

Članak 31.

- (1) Samac ili odrasla osoba koja predstavlja obitelj, a ostvaruje pomoć za uzdržavanje dužan je u roku od osam dana prijaviti centru za socijalnu skrb svaku promjenu koja utječe na ostvarivanje ili na visinu pomoći za uzdržavanje, a korisnik pomoći za uzdržavanje koji ostvaruje prihod dužan je svaki mjesec dostaviti dokaze o visini ostvarenog prihoda, a za nezaposlene radno sposobne korisnike centar za socijalnu skrb će po službenoj dužnosti svaki mjesec pribaviti od nadležne službe za zapošljavanje skupno uvjerenje o njihovoj urednoj prijavi.
- (2) Centar za socijalnu skrb donijet će, na osnovi prijave korisnika pomoći za uzdržavanje ili na osnovi podataka prikupljenih po službenoj dužnosti, novu odluku ako to zahtijevaju promijenjene okolnosti o kojima ovisi ostvarivanje i visina pomoći za uzdržavanje.
- (3) Ako je utvrđena nova osnovica iz članka 16. ovoga Zakona o promjeni iznosa pomoći, korisnik se izvješćuje putem isplatnice, a rješenjem ako korisnik to traži.

Članak 32.

(1) Pravo na pomoć za uzdržavanje miruje za vrijeme dok se samac ili član obitelji nalazi na vojnoj obvezi, na bolničkom liječenju, u pritvoru, na izdržavanju kazne zatvora, privremenom smještaju u domu socijalne skrbi ili udomiteljskoj obitelji, te boravku u inozemstvu, u neprekidnom trajanju do 2 mjeseca.

(2) Pravo na pomoć za uzdržavanje prestaje samcu ili članu obitelji ako je na bolničkom liječenju, izdržavanju kazne zatvora, u inozemstvu, dulje od roka utvrđenog u stavku 1. ovoga članka, ako svakog mjeseca više od 15 dana boravi u inozemstvu, kao i korisniku koji je na stalnom ili tjednom smještaju u udomiteljskoj obitelji ili u domu socijalne skrbi, ili mu je u svezi sa školovanjem u cijelosti osigurano besplatno stanovanje i prehrana.

Članak 33.

Centar za socijalnu skrb donijet će rješenje kojim se ukida pravo na pomoć za uzdržavanje samcu ili obitelji ako praćenjem materijalnih i drugih socijalnih prilika ocijeni da su te prilike znatno povoljnije od onih koje se mogu osigurati sredstvima predviđenim u članku 16. ovoga Zakona.

4. Pomoć za podmirenje troškova stanovanja

5. Jednokratna pomoć

Članak 40.

(1) Jednokratna pomoć može se odobriti samcu ili obitelji koji, zbog trenutačnih okolnosti (npr. rođenja djeteta, školovanja djeteta, bolesti ili smrti člana obitelji, elementarnih nepogoda ili slično), prema ocjeni centra za socijalnu skrb, nisu u mogućnosti djelomično ili u cijelosti zadovoljiti osnovne životne potrebe.

(2) Korisniku pomoći za uzdržavanje i korisniku skrbi izvan vlastite obitelji koji je smješten u udomiteljsku obitelj, a polaznik je osnovne ili srednje škole, koji žive u socijalno ugroženim obiteljima, a koji iz bilo kojih razloga nisu korisnici pomoći za uzdržavanje, može se jednom godišnje odobriti jednokratna pomoć za nabavku obveznih školskih udžbenika za učenika osnovne i srednje škole, ako se to pravo ne ostvaruje po drugoj osnovi

Članak 41.

(1) Jednokratna pomoć odobrava se u novcu ili u naravi.

(2) Jednokratna pomoć odobrava se u naravi u slučaju iz članka 28. ovoga Zakona.

Članak 42.

(1) Jednokratna pomoć može se odobriti do iznosa koji podmiruje potrebu.

(2) Ako za podmirenje potrebe iz stavka 1. ovoga članka treba osigurati iznos veći od trostrukog iznosa osnovice iz članka 16. stavka 1. ovoga Zakona, centar za socijalnu skrb dužan je pribaviti prethodnu suglasnost ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.

(3) Centar za socijalnu skrb dužan je uz zahtjev za davanje prethodne suglasnosti iz stavka 2. ovoga članka priložiti socijalno-anamnestičke podatke o samcu ili obitelji čiji se zahtjev rješava te ocjenu opravdanosti zadovoljenja potrebe radi koje se podnosi zahtjev.

(4) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi dužno je odlučiti po zahtjevu za davanje prethodne suglasnosti u roku od 20 dana od dana primitka zahtjeva iz stavka 3. ovoga članka.

6. Doplatak za pomoć i njegu

Članak 46.

(1) Prijeka potreba stalne pomoći i njege druge osobe u punom opsegu postoji kada osoba zbog trajnih promjena u zdravstvenom stanju ne može sama udovoljiti osnovnim životnim zahtjevima jer se ne može, ni uz pomoć ortopedskih pomagala samostalno kretati u stanu i izvan stana, uzimati hranu, oblačiti se i svlačiti, održavati osobnu higijenu, kao ni obavljati druge osnovne fiziološke potrebe.

(2) Prijeka potreba stalne pomoći i njege druge osobe u smanjenom opsegu postoji kada osoba zbog trajnih promjena u zdravstvenom stanju ne može potpuno udovoljiti osnovnim životnim zahtjevima, jer se ne može samostalno kretati izvan stana radi nabave osnovnih životnih potrepština i korištenja zdravstvene zaštite.

(3) Prijeka potreba privremene pomoći i njege u punom ili smanjenom opsegu postoji i kada osoba zbog privremenih promjena u zdravstvenom stanju ili tjelesnog oštećenja ne može udovoljiti osnovnim životnim zahtjevima iz stavka 1. ili 2. ovoga članka.

7. Pomoć i njega u kući

Članak 53.

(1) Pravo na pomoć i njegu u kući nema dijete čiji roditelj koristi pravo na skraćeno radno vrijeme za njegu tog djeteta, a dijete koristi poludnevni smještaj u predškolskoj, školskoj ili zdravstvenoj ustanovi ili domu socijalne skrbi.

(2) Pravo na pomoć i njegu u kući nema dijete čiji roditelj koristi porodni dopust ili dopust do sedme godine života djeteta radi njege teže tjelesno ili mentalno oštećenog djeteta.

8. Osobna invalidnina

Članak 56.

(1) Osobna invalidnina iznosi mjesečno 250% osnovice iz članka 16. stavka 1. ovoga Zakona za osobu koja nema vlastitog prihoda.

(2) Ako korisnik ostvaruje prihod po bilo kojoj osnovi, osobna invalidnina utvrđuje se kao razlika između iznosa iz stavka 1. ovoga članka i prosječnog prihoda ostvarenog u prethodna tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva.

(3) U prihod iz stavka 2. ovoga članka ne uračunava se pomoć za uzdržavanje ostvarena na temelju ovoga Zakona kao ni iznos koji osoba ostvaruje na temelju propisa o obiteljskim odnosima od zakonskog obveznika uzdržavanja (alimentacija) i obiteljska mirovina.

Članak 59.

Vrstu i stupanj tjelesnog ili mentalnog oštećenja, trajnu promjenu u zdravstvenom stanju odnosno radnu sposobnost iz članka 25., 43., 50., 55., i 60., ovoga Zakona propisat će ministar nadležan za poslove socijalne skrbi uz suglasnost ministra nadležnog za poslove zdravstva.

9. Osposobljavanje za samostalan život i rad

Članak 60.

Pravo na osposobljavanje za samostalan život i rad ima tjelesno ili mentalno oštećena ili psihički bolesna osoba pod uvjetima i na način određen propisom ministra nadležnog za poslove socijalne skrbi.

10. Skrb izvan vlastite obitelji

Članak 61.

Skrb izvan vlastite obitelji obuhvaća sve oblike smještaja ili boravka u udomiteljskoj obitelji, u domovima socijalne skrbi, kao i one oblike smještaja ili boravka koje pruža vjerska zajednica, trgovačko društvo, udruga i druga domaća i strana pravna i fizička osoba, kojima se korisniku osigurava stanovanje, prehrana, čuvanje, briga o zdravlju, odgoj i obrazovanje, psihosocijalna rehabilitacija, njega i druge potrebe.

Članak 62.

Socijalna skrb izvan vlastite obitelji ostvaruje se kao:

- stalan smještaj,
- tjedni smještaj,
- privremeni smještaj,
- cjelodnevni boravak,
- poludnevni boravak i
- organizirano stanovanje.

Članak 65.

(1) U sklopu cjelodnevnog boravka osigurava se zadovoljavanje životnih potreba: boravak i prehrana, održavanje osobne higijene, briga o zdravlju, čuvanje, odgoj i obrazovanje, njega, radne aktivnosti, psihosocijalna rehabilitacija, korištenje slobodnog vremena, organiziranje prijevoza i druge potrebe.

(2) U sklopu poludnevnog boravka osiguravaju se usluge iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 68.

(1) Skrb izvan vlastite obitelji osigurava se djeci bez roditelja, djeci koju roditelji zanemaruju ili zlorabe svoje roditeljske dužnosti, te djeci i mlađim punoljetnicima s poremećajima u ponašanju.

(2) Ako to interesi djeteta zahtijevaju, skrb izvan vlastite obitelji osigurava se djetetu čiji roditelji zbog bolesti, neriješenog stambenog pitanja ili drugih životnih nedaća nisu u mogućnosti privremeno brinuti o djetetu.

(3) Skrb izvan vlastite obitelji osigurava se djeci i odraslim osobama – žrtvama obiteljskog nasilja.

Članak 74.

(1) Djetetu koje se zatekne u skitnji bez nadzora roditelja ili drugih odraslih osoba, kao i odrasloj osobi koja se zatekne izvan mjesta prebivališta ili stalnog boravišta, a nije u stanju brinuti se o sebi ili ga je zatekla druga nedaća, osigurava se privremena skrb izvan vlastite obitelji dok se ne ostvari povratak u vlastitu ili udomiteljsku obitelj, dom socijalne skrbi ili se njegov smještaj osigura na drugi način.

(2) Privremeni smještaj pod uvjetima iz stavka 1. ovoga članka može se osigurati i stranom državljaninu, kao i osobi bez državljanstva, koja nema prebivalište u Republici Hrvatskoj.

Članak 75.

(1) Korisnici iz članka 68. do 74. ovoga Zakona ostvaruju skrb izvan vlastite obitelji na temelju rješenja centra za socijalnu skrb, osim u hitnim slučajevima.

(2) Ako je korisnik iz stavka 1. ovoga članka smješten zbog hitnosti, centar za socijalnu skrb dužan je donijeti rješenje o smještaju u roku 8 dana.

(3) Odrasla osoba iz članka 70. i 72. ovoga Zakona ostvaruje smještaj u dom čiji osnivač nije Republika Hrvatska na temelju ugovora o smještaju.

(4) Ako se osobi iz članka 68. do 74. ovoga Zakona ne može osigurati skrb izvan vlastite obitelji u domu socijalne skrbi čiji je osnivač Republika Hrvatska odnosno jedinica područne (regionalne) samouprave, centar za socijalnu skrb može je smjestiti u dom socijalne skrbi čiji osnivač nije Republika Hrvatska, odnosno jedinica područne (regionalne) samouprave, kao i kod pravne ili fizičke osobe koja pruža skrb izvan vlastite obitelji, pod uvjetima i na način propisan ovim Zakonom

Članak 77.

Centar za socijalnu skrb dužan je pratiti prilike u kojima živi korisnik smješten izvan vlastite obitelji i u tu svrhu ga je dužan obići najmanje jedanput u šest mjeseci.

11. Druge pomoći

Članak 78.

Centar za socijalnu skrb može odobriti: pomoć u prehrani, pomoć za odjeću i obuću, pomoć za osobne potrebe korisnika stalnog smještaja, podmirenje pogrebnih troškova, podmirenje troškova smještaja u učenički dom, a pod uvjetom i na način uređen propisom ministra nadležnog za poslove socijalne skrbi.

Članak 93.

(1) Dom socijalne skrbi je javna ustanova, a osniva se za obavljanje skrbi izvan vlastite obitelji, i to kao:

a) dom za djecu (za djecu bez roditelja ili koju roditelji zanemaruju ili zlorabe svoje roditeljske dužnosti, ili je to iz drugih razloga u djetetovu interesu, za djecu s poremećajima u ponašanju, tjelesno, mentalno ili višestruko oštećenu ili psihički bolesnu djecu, te djecu ovisnike o drogama ili drugim opojnim sredstvima),

b) dom za odrasle osobe (za tjelesno, mentalno ili višestruko oštećene ili psihički bolesne odrasle osobe, ovisnike o alkoholu, drogama ili drugim opojnim sredstvima, te starije i nemoćne osobe),

c) dom za djecu i odrasle – žrtve obiteljskog nasilja.

(2) Vrstu doma za djecu i doma za odrasle osobe, njihovu djelatnost, kao i uvjete glede prostora, opreme, stručnih i drugih djelatnika doma propisat će ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

(3) Način i opseg zdravstvene zaštite koja se provodi u domovima socijalne skrbi, uvjete glede prostora, opreme i stručnih djelatnika u tim domovima, te troškove provedbe zdravstvene zaštite propisat će ministar nadležan za poslove socijalne skrbi uz suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo.

Članak 97.

(1) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi na zahtjev osnivača doma socijalne skrbi rješenjem utvrđuje da je odluka o osnivanju doma socijalne skrbi u skladu sa Zakonom o ustanovama i ovim Zakonom.

(2) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi na zahtjev doma socijalne skrbi iz članka 93. ovoga Zakona, osim doma za odrasle osobe (starije i nemoćne osobe), a jedinica područne (regionalne) samouprave na zahtjev doma za odrasle osobe (starije i nemoćne osobe), rješenjem utvrđuju da su ispunjeni uvjeti glede prostora, opreme, stručnih i drugih radnika, zdravstveni i ekološki uvjeti, te da su opći akti doma u skladu s ovim Zakonom i posebnim propisima.

(3) Rješenje iz stavka 2. ovoga članka donosi se na temelju nalaza povjerenstva kojeg u tu svrhu za dom iz članka 93. ovoga Zakona osim doma za odrasle osobe (starije i nemoćne osobe), imenuje ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi, a za dom za odrasle osobe (starije i nemoćne osobe) nadležna jedinica područne (regionalne) samouprave.

(4) Protiv rješenja iz stavka 1. i 2. ovoga članka kojeg donosi ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi nije dopuštena žalba, ali se može voditi upravni spor.

(5) Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka kojeg donosi jedinica područne (regionalne) samouprave, može se izjaviti žalba ministarstvu nadležnom za poslove socijalne skrbi.

(6) Dom socijalne skrbi može početi radom po pribavljenom konačnom rješenju iz stavka 1. i 2. ovoga članka i nakon upisa u spisnik ustanova socijalne skrbi.

Članak 105.

(1) Vjerska zajednica i udruga čiji je cilj zbrinjavanje socijalno ugroženih osoba može pružati skrb izvan vlastite obitelji iz članka 62. ovoga Zakona, bez osnivanja doma, za korisnike iz članka 68., 69., 70., 71., 72. i 74. ovoga Zakona, kao i usluge pod uvjetima i na način uređen ovim Zakonom.

(2) Jedinica lokalne samouprave, trgovačko društvo, ili druga domaća i strana pravna osoba može pružati skrb izvan vlastite obitelji za najviše 20 korisnika iz stavka 1. ovoga članka, bez osnivanja doma, pod uvjetima i na način propisan ovim Zakonom.

(3) Ministar nadležan za poslove socijalne skrbi propisat će uvjete glede prostora, opreme, stručnih i drugih radnika, te način pružanja skrbi izvan vlastite obitelji za pravne osobe iz stavka 1. i 2. ovoga članka.

(4) Za pružanje skrbi izvan vlastite obitelji za korisnike iz članka 68., 69., 70., 71. i 74. ovoga Zakona odobrenje daje ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi, a za pružanje skrbi

izvan vlastite obitelji za korisnike iz članka 72. ovoga Zakona odobrenje daje ured državne uprave u županiji nadležan za poslove socijalne skrbi, uz prethodno mišljenje Zavoda.

(5) Osobe iz stavka 1. i 2. ovoga članka mogu započeti radom kada im nadležno tijelo iz stavka 4. ovoga članka rješenjem utvrdi da su ispunjeni propisani uvjeti glede prostora, opreme, stručnih i drugih radnika.

(6) Ako vjerska zajednica, udruga ili druga pravna ili fizička osoba pruža skrb izvan vlastite obitelji odraslim osobama, izvan mreže iz članka 94. ovoga Zakona, nije dužna zatražiti odobrenje iz stavka 4. ovoga članka, već rješenje o ispunjavanju uvjeta glede prostora, opreme, stručnih i drugih radnika.

V. UDOMITELJSKA OBITELJ

Članak 114.

(1) Udomiteljska obitelj može biti obitelj koja ima stambene, socijalne i druge uvjete koji omogućuju smještenoj osobi primjereno stanovanje, pravilnu ishranu, učenje, odmor, zadovoljavanje drugih potreba i interesa i humano se odnosi prema korisniku.

(2) U jednoj udomiteljskoj obitelji može biti smješteno najviše pet osoba, uključujući i osobe smještene po drugoj osnovi.

(3) Ako udomitelj živi sam, može skrbiti, u pravilu, samo o jednom djetetu ili osobi iz članka 70. ovoga Zakona ili o najviše tri odrasle ili starije osobe.

(4) Uvjete iz stavka 1. ovoga članka i postupak za odobravanje, obnavljanje i gubitak dozvole za obavljanje udomiteljstva propisuje ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

(5) Centar za socijalnu skrb prema mjestu prebivališta udomitelja ocjenjuje propisane uvjete iz stavka 1. i 4. ovoga članka i izdaje dozvolu za obavljanje udomiteljstva koja se obnavlja svake dvije godine, te odlučuje o gubitku dozvole za obavljanje udomiteljstva.

(6) Udomiteljska obitelj koja skrbi o djetetu oboljelom od AIDS-a može pružati usluge skrbi izvan vlastite obitelji kao profesionalnu djelatnost, sukladno odredbi članka 120.a ovoga Zakona.

Članak 114.a

(1) Za obitelj koja ispunjava uvjete iz članka 114. ovoga Zakona prije prijema na smještaj prvog korisnika, a potom najmanje jednom godišnje, obavezan je tečaj koji organizira Zavod.

(2) Tečaj iz stavka 1. ovoga članka obavezan je i za stručnog radnika koji u centru za socijalnu skrb radi na poslovima udomiteljstva.

Članak 115.

(1) Član udomiteljske obitelji koji preuzima brigu o smještenoj osobi (u daljnjem tekstu: udomitelj) mora biti hrvatski državljanin, psihički i tjelesno zdrav i imati sposobnosti potrebne za zaštitu, čuvanje, njegu, odgoj i zadovoljavanje drugih potreba smještene osobe.

(2) Iznimno udomitelj može biti i strani državljanin ako je to od osobite koristi za smještenu osobu uz prethodno odobrenje ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.

(3) Centar za socijalnu skrb dužan je putem seminara ili pojedinačnim radom upoznati udomitelja sa svojevrsnim potrebama i osobinama smještene osobe te davati stručne upute kako skrbiti o smještenoj osobi.

Članak 116.

Udomiteljska obitelj ne može biti obitelj:

- u kojoj je udomitelju ili drugom članu oduzeto pravo na roditeljsku skrb,
- u kojoj su poremećeni obiteljski odnosi,
- u kojoj je udomitelj ili drugi član obitelji osoba društveno neprihvatljivog ponašanja,
- u kojoj bi zbog mentalnog oštećenja ili bolesti udomitelja ili kojeg člana obitelji bilo ugroženo zdravlje ili drugi interesi smještene osobe.

Članak 117.

(1) Osoba se smješta u udomiteljsku obitelj na području centra za socijalnu skrb koji odlučuje o smještaju.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, ako je to od osobite dobrobiti za osobu, udomiteljska obitelj može biti i na području drugog centra za socijalnu skrb.

(3) U slučaju iz stavka 2. ovoga članka centar za socijalnu skrb koji odlučuje o smještaju dužan je surađivati s centrom za socijalnu skrb na čijem području udomiteljska obitelj ima prebivalište.

(4) Ako se osoba smješta u udomiteljsku obitelj izvan njegova područja prebivališta, odluka o smještaju, prestanku smještaja i o poduzimanju drugih mjera dostavit će se centru za socijalnu skrb na čijem je području udomiteljska obitelj.

Članak 118.

(1) Centar za socijalnu skrb sklapa ugovor s udomiteljem koji prestaje donošenjem odluke o prestanku smještaja.

(2) Ugovorom iz stavka 1. ovoga članka pobliže će se utvrditi međusobni odnosi između centra za socijalnu skrb i udomitelja prema smještenoj osobi.

(3) Centar za socijalnu skrb, na čijem je području udomiteljska obitelj, prati prilike u kojima smještena osoba živi.

(4) Udomitelj je dužan u izvršavanju svojih obveza postupati po uputama centra za socijalnu skrb, te redovito, najmanje dva puta godišnje, izvještavati centar za socijalnu skrb o svim bitnim životnim okolnostima korisnika prema obrascu kojeg izrađuje ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi.

Članak 119.

(1) Udomitelj ima pravo na mjesečnu naknadu.

(2) Visinu naknade iz stavka 1. ovoga članka s obzirom na dob i potrebe korisnika odlukom utvrđuje ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

(3) Naknada iz stavka 1. ovoga članka ne smatra se plaćom niti drugim prihodom koji podliježe plaćanju poreza.

Članak 120.

Centar za socijalnu skrb koji je odlučio o smještaju maloljetne osobe u udomiteljsku obitelj dužan je brinuti se da se ostvare uvjeti za što brži povratak maloljetne osobe u vlastitu obitelj ili za njezino posvojenje ako je to u najboljem interesu djeteta.

Članak 120.a

- (1) Obiteljski dom pruža skrb izvan vlastite obitelji za najmanje šest, a najviše 20 korisnika.
- (2) Odobrenje za pružanje usluga obiteljskog doma izdaje se jednom punoljetnom članu – predstavniku obiteljskog doma, koji može zaposliti radnike ovisno o broju smještenih osoba u skladu s propisanim uvjetima.
- (3) Predstavnik obiteljskog doma koji pruža skrb odraslim ili starijim osobama mora imati najmanje srednju stručnu spremu, a poslove obiteljskog doma obavljat će kao profesionalnu djelatnost.
- (4) Predstavnik obiteljskog doma koji pruža skrb djeci ili osobama iz članka 70. ovoga Zakona mora imati najmanje srednju stručnu spremu medicinskog ili društvenog usmjerenja.
- (5) Na obiteljski dom i predstavnika obiteljskog doma primjenjuju se odredbe članka 115. i 116. ovoga Zakona.
- (6) Članovi obitelji mogu obavljati usluge obiteljskog doma i bez zasnivanja radnog odnosa, ako ispunjavaju uvjete propisane stavkom 7. ovoga članka.
- (7) Način pružanja usluga obiteljskog doma te uvjete u pogledu prostora, opreme i potrebnog broja i vrste radnika koji osim predstavnika obiteljskog doma mora imati obiteljski dom, propisuje nadležan ministar za socijalnu skrb.
- (8) Odredbe članka 104., 105., 114.a, 118. stavka 4., članka 124., 125., 128., 129. točke 1. i 2., članka 130. stavka 1., članka 131., 134., 135. ovoga Zakona na odgovarajući način se primjenjuju i na pružanje usluga obiteljskog doma.

VI. SAMOSTALNO OBAVLJANJE SOCIJALNE SKRBI KAO PROFESIONALNE DJELATNOSTI

Članak 121.

Samostalno obavljanje socijalne skrbi kao profesionalne djelatnosti obuhvaća poslove savjetovališta.

Članak 122.

- (1) Poslove iz članka 121. ovoga Zakona može obavljati fizička osoba ako:
  - ima odgovarajuću stručnu spremu,
  - ima poslovnu sposobnost,
  - ima zdravstvenu sposobnost za obavljanje djelatnosti,
  - nije u radnom odnosu,
  - raspolaže odgovarajućim prostorom i opremom.
- (2) Poslove iz članka 121. ovoga Zakona ne može obavljati osoba protiv koje se vodi istražni ili kazneni postupak ili je pravomoćno osuđena za kazneno djelo protiv života i tijela, protiv slobode i prava čovjeka i građanina, protiv dostojanstva osobe i morala, protiv braka, obitelji i mladeži, protiv imovine te kazneno djelo protiv Republike Hrvatske.

Članak 123.

(1) Zahtjev za obavljanje poslova socijalne skrbi iz članka 121. ovoga Zakona podnosi se ministarstvu nadležnom za poslove socijalne skrbi, koje rješenjem izdaje odobrenje za početak rada, nakon što utvrdi da su ispunjeni uvjeti za rad propisani ovim Zakonom i provedbenim propisima.

(2) U slučaju proširenja djelokruga rada primjenjuje se stavak 1. ovoga članka.

VII. NADLEŽNOST I POSTUPAK

Članak 147.

(1) Ako je u postupku ostvarivanja prava iz socijalne skrbi ili drugih prava po posebnim propisima potrebno ocijeniti radnu sposobnost, odnosno postojanje trajnih ili privremenih promjena u zdravstvenom stanju te vrstu i stupanj tjelesnog i mentalnog oštećenja centar za socijalnu skrb odnosno druga nadležna služba, zatražit će nalaz i mišljenje tijela vještačenja.

(2) Ako se žalbom pobija prvostupanjsko rješenje o ostvarivanju prava iz socijalne skrbi, odnosno drugih prava po posebnim propisima, a u svezi s nalazom i mišljenjem tijela vještačenja u prvom stupnju, ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi odnosno drugo nadležno tijelo drugog stupnja po posebnim propisima dužno je prije donošenja rješenja o žalbi pribaviti nalaz i mišljenje tijela vještačenja u drugom stupnju.

(3) Tijelo vještačenja iz stavka 1. i 2. ovoga članka osniva ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

(4) Sastav i način rada tijela vještačenja iz stavka 3. ovoga članka, sadržaj potrebne medicinske dokumentacije, sadržaj nalaza i mišljenja i obrasce za postupanje tijela vještačenja propisat će ministar nadležan za poslove socijalne skrbi uz suglasnost ministra zdravstva.

(5) Ako su radnu sposobnost, odnosno postojanje trajnih ili privremenih promjena u zdravstvenom stanju te vrstu i stupanj tjelesnog i mentalnog oštećenja prethodno utvrdila tijela vještačenja zdravstva, mirovinskog i invalidskog osiguranja, obrazovanja, odnosno druga nadležna tijela vještačenja prema posebnim propisima, riješit će se na temelju nalaza i mišljenja tih tijela.

VI. STRUČNI RADNICI

VII. DRŽAVNA NAGRADA ZA SOCIJALNI I HUMANITARNI RAD

IX. NADZOR

X. TROŠKOVI SMJEŠTAJA IZVAN VLASTITE OBITELJI

XI. NAKNADA ŠTETE

Članak 197.

(1) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi ima pravo na povrat iznosa isplaćenih na ime pomoći za uzdržavanje i stalnog smještaja, ako korisnik otuđi svoju imovinu.

(2) Za slučaj smrti korisnika pomoći za uzdržavanje ili stalnog smještaja kojem su u cijelosti ili dijelom isplaćivani iznosi iz sredstava državnog proračuna, ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi ima pravo na povrat tih iznosa od njegovih nasljednika koji su bili obveznici uzdržavanja prema posebnim propisima.

(3) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi neće podići tužbu radi povrata iznosa iz stavka 2. ovoga članka ako bi ostvarivanjem tražbine nasljednici i članovi njegove obitelji ostali bez imovine odnosno prihoda potrebnih za podmirenje osnovnih stambenih i drugih osnovnih životnih potreba.

(4) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi ima pravo na povrat iznosa isplaćenih na ime pomoći za uzdržavanje ili stalnog smještaja, od osoba koje su po zakonu dužne uzdržavati korisnika, ako je tijekom ispitnog postupka koji je prethodio donošenju rješenja o priznavanju tog prava nedvojbeno dokazano da ga te osobe neosnovano ne uzdržavaju ili su neopravdano odbile njegovo uzdržavanje

Članak 200.

Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi na temelju rješenja o ostvarivanju pomoći za uzdržavanje i stalnog smještaja ima pravo na zabilježbu tražbine u zemljišnim knjigama na nekretninama u korisnikovom vlasništvu.

XII. KAZNE NE ODREDBE

Članak 203.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba ako:

1. započne s radom prije no što se rješenjem nadležnog tijela utvrdi da su ispunjeni svi propisani uvjeti (članak 84., 97., 105., 109., 113., 114., 120.a i 123),
2. ne vodi na propisani način evidenciju i dokumentaciju o korisniku, vrstama usluga i drugim pitanjima ili ako o tome ne dostavlja izvješća (članak 92. stavak 1., 104. stavak 1., 112. stavak 1.),
3. stručnom povjerenstvu koje obavlja upravni nadzor ili inspektoru uskratiti obavijesti ili podatke ili onemogućiti pregled i poduzimanje drugih radnji u svezi s obavljanjem nadzora (članak 177. i 178.),
4. neosnovano ne izvrši rješenje o priznavanju prava korisnika (članak 12. do 78., 136. do 155. i 190. do 195.),
5. bez rješenja centra za socijalnu skrb, odnosno ugovora o smještaju privremeno ili trajno riješi zbrinjavanje odnosno smještaj korisnika na drugi način (članak 75.),
6. naplati od korisnika, druge fizičke ili pravne osobe troškove smještaja u dom socijalne skrbi ili u udomiteljsku obitelj ako troškove smještaja na temelju rješenja centra za socijalnu skrb snosi ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi (članak 195.),
7. u određenom roku ne poduzme mjere predložene u izvješću o upravnom nadzoru ili zapisniku o provedenom inspekcijском nadzoru (članak 172. i članak 179. do 182.),
8. neosnovano ne osigurava sredstva sukladno članku 7. ovoga Zakona i ne izvršava obveze utvrđene člankom 38.a i člankom 190. stavkom 4. ovoga Zakona,
9. ne dostavi odluku o smještaju, prestanku smještaja i poduzimanju drugih mjera te ne surađuje s centrom za socijalnu skrb na čijem području udomiteljska obitelj ima prebivalište (članak 117. stavak 3. i 4.),
10. smjesti korisnika u udomiteljsku obitelj, a da prethodno ne utvrdi da li obitelj ispunjava uvjete iz članka 114. stavka 1. i 114.a ovoga Zakona,
11. ima na smještaju više od 5 osoba koje su smještene na temelju ovoga Zakona ili ako je ukupan broj osoba o kojima skrbe na temelju ovoga Zakona ili drugih propisa veći od 5 (članak 114.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 10.000,00 kuna.

(3) Ako je pravna ili fizička osoba kažnjena za prekršaj iz stavka 1. točke 6. ovoga članka obvezno se izriče i zaštitna mjera oduzimanja imovinske koristi.

Članak 206.

Novčanom kaznom od 1.000,00 do 5.000,00 kuna kaznit će se udomitelj ako:

o sebi i članovima svoje obitelji daje neistinite podatke,

ako u većoj mjeri zanemaruje obveze prema korisniku preuzete ugovorom o smještaju (članak 118.).

XIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE